O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY K...
INV.№ 181200

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 22 ноябр чоршанба
Сотувда эркин нархда
№ 234 (2531)

ПРЕЗИДЕНТНИНГ РИМДАГИ УЧРАШУВЛАРИ

Италия иқтисодий жиҳатдан дунёнинг энг олди давлатларидан бири ҳисобланади. У “Катта еттилик”, Европа Иттифоқи, Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти каби кўплаб нуфузли тузилмаларнинг катта салоҳиятга эга бўлган аъзоси. Италия халқаро иқтисодий интеграция жараёнларини ривожлантириш, минтақаларда тинчлик ва осойишталикни қарор топтириш борасидаги кўплаб тадбирларда фаол иштирок этмоқда.

У сўнгги йилларда, айниқса, иқтисодий соҳада катта ютуқларга эришаётир. Хусусан, ҳозир ишлаб чиқариш бўйича дунёда олтинчи ўринда туради, мамлакатда ўрта ва кичик бизнесни ривожлантириш борасида улкан ишлар амалга оширилмоқда. Айни пайтда мамлакатдаги мавжуд корхоналарнинг эллик фоизи шу икки тармоққа тегишли.

20 ноябр куни, расмий ташриф билан Италия Республикасига жўнаб кетар экан, Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов журналистларга берган интервьюсида шуларни алоҳида таъкидлади. Жумладан, Ўзбекистон билан Италия ўртасида ўрта ва кичик тадбикорликни ривожлантириш борасидаги ҳамкорликни янада кенгайтириш муҳим аҳамиятга эгалигини ва мазкур давлат тажрибаларидан кенгроқ фойдаланиш лозимлигини айтди.

— Италия билан ўзаро алоқаларимиз ҳар томонлама тобора ривожланиб бормоқда, - деди Президент. — Италия раҳбарларининг юртимизга ташрифи, Ўзбекистон раҳбарияти делегацияларининг Италияга сафарлари асносида кўплаб ҳужжатлар имзоланган, ҳамкорлигимизнинг мустаҳкам ҳуқуқий асоси яратилган.

Хусусан, ҳозир юртимизда олтмишдан ортиқ Ўзбекистон-Италия қўшма корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Улар енгил саноат, озиқ-овқат маҳсулотлари, мебел ишлаб чиқариш, транспорт ҳамда сайёҳлик соҳаларини ривожлантириш билан шуғулланаётир.

Ислом Каримовнинг Италияга бу галги — иккинчи расмий ташрифи чоғида ўнга яқин ҳужжат имзоланиши кутилмоқда. Улар, асосан, икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантиришга қаратилган. Шунингдек, уюшган жиноятчилик, терроргчилик ва наркобизнесга қарши ҳамкорликда кураш бўйича ҳам ҳужжат имзолаш режалаштирилган. Ташриф доирасида Италиянинг янги раҳбари — Президент Карло Адзелио Чампи, шунингдек, ҳукумат ва парламент аъзолари, ишбилармон доиралар вакиллари билан учрашувлар ўтказилади.

Интервью сўнггида мамлакатимиз раҳбари ўзининг Италияга мазкур ташрифи икки томонлама алоқаларни янги босқичга кўтаришига умид билдирди. Зеро, Президентимиз таъкидлаганидек, Италия томони ҳам Ўзбекистон билан муносабатларни янада мустаҳкамлашга катта қизиқиш билан қарамоқда.

Равшан МАҲМУДОВ,
ЎзА мухбири.

РИМ, 21 ноябр. ЎзА махсус мухбири Анвар Каримов хабар қилади:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ташрифининг иккинчи куни Италия Республикаси Президенти Карло Адзелио Чампи билан учрашувдан бошланди.

Дастлаб Италия Президентининг Квиринали саройидаги қароргоҳида ўзбекистонлик олий мартабали меҳмонни расмий кутиб олиш маросими бўлди.

Ислом Каримов ва Карло Чампининг расмий делегациялар аъзолари иштирокида ўтказилган учрашувида ўзаро муносабатлар, алоқаларнинг ҳозирги аҳволи ва истиқболлари хусусида сўз борди.

Шундан сўнг мамлакатимиз делегацияси Римдаги алоҳида давлат — Ватиканга йўл олди. Бу ерда Ислом Каримов билан Рим Папаси Иоанн Павел Иккинчининг учрашуви бўлиб ўтди. Рим Папаси ҳар куни ўз ибодатларида Яратгандан Ўрта Осиё давлатлари, хусусан, Ўзбекистон халқига тинчлик, қут-барака ва осойишталик тилашини айтди.

Ислом Каримов Рим Папасига зарбоф тўн тақдим этди.

Мамлакатимиз Президенти Ватикан ҳукуматининг раҳбари кардинал А.Содано билан ҳам учрашди.

Президентимиз Италиянинг етакчи ташқи савдо ташкилотлари — Ташқи савдо институти, “САЧЕ” ва “СИМЕСТ” ташкилотлари раҳбарлари билан мулоқотда бўлди.

Маълумки, “ФИАТ” гуруҳига кирувчи “Кейс-Нью Холланд” компанияси Ўзбекистонда кенг фаолият юритиб келаяпти. Римда Ислом Каримов мазкур компания раҳбарларини қабул қилди.

Оқшом Ислом Каримов Италия Республикаси ташқи ишлар вазири Ламберто Дини билан суҳбатлашди. Унда мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро сиёсий ва иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш тўғрисида сўз борди. Учрашув якунида икки томонлама ҳужжатлар имзоланди.

Президент Ислом Каримовнинг Италияга расмий ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА)

Мамлакатимизда

Алломалар меросига бағишланди

Миллий матбуот марказида бўлиб ўтган анжуманда Мотуридий ва Марғиноний меросини ўрганиш устида илмий-тадқиқот ишлари олиб бораётган шарқшунос, исломшунос олимлар, хорижий мутахассислар, дипломатлар ҳамда журналистлар қатнашдилар.

Анжуманда жаҳоннинг турли мамлакатларидан келган олимлар ўзаро фикр ва тажриба алмашдилар. Унда иштирок этган республикамиз оммавий ахборот воситаларининг вакиллари бу икки аллома тўғрисида ўзлари учун муҳим маълумотларни олдилар.

Анжуманда Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси З. Ҳусниддинов ва Бош вазир ўринбосари Ҳ. Кароматов иштирок этди.

Метрологлар анжумани

Кеча Ўзбекистон Почта ва телекоммуникациялар агентлигида ушбу тармоқ фаолиятида метрологиянинг ўрни мавзуидаги илмий анжуман ўз ишини бошлади. Унда Россия Федерацияси, Украина, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон Республикаларининг вакиллари, мамлакатимиз почта ва телекоммуникация тизими мутасаддилари иштирок этишмоқда.

Анжуманни мазкур агентлик бош директори Фатхулла Абдуллаев кириш сўзи билан очди.

Айни пайтда метрология соҳасида 3219 та замонавий ўлчов асбоблари ва ускуналари мавжуд бўлиб, улар ёрдамида исталган ҳудуд ва баландликдаги ҳаво ўзгаришларини аниқ ҳисоблаш мумкин. Шунга қарамасдан, соҳада ечимини кутаётган муаммолар ҳам талайгина. Хусусан, тармоқ фаолиятига замонавий техника ва технологияларни жорий этиш, метрология хизматининг сифати ва маданиятини ошириш давр талабидир.

Икки кун давом этадиган анжуман давомида метрология соҳаси олдида турган шу каби масалалар атрофлича муҳокама этилади ва уларни ҳал этиш юзасидан амалий таклифлар кўриб чиқилади.

Миллий мафкура ҳақида иншо

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида «Миллий мафкура — келажак пойдевори» мавзусида ўтказилган иншолар танлови ўз ниҳоясига етди.

Ижодкор талабаларни рағбатлантириш борасидаги ишларни қўллаб-қувватлаш, ёшлар тарбиясига изчил ёндашиш, уларнинг ижтимоий фаол турмуш тарзи борасидаги кўникмаларини ривожлантириш мақсадида ўтказилган бу кўрик-танлов талабаларнинг эртанги куни учун ҳам фойдали бўлди. Чунки, миллий мафкура ҳақида иншо ёзиш ҳар бир талабада Ватанга бўлган муҳаббатни ошириши шак-шубҳасиз.

Ғолибларга институт «Маънавият ва маърифат» маркази раҳбари, профессор Жуманиёз Раматов мукофотларни топширди. Бу йилги Президент стипендиати Искандар Юнусов биринчи ўринни олди. Дилшод Усмонов, Гулруҳ Мусаева ва Ойбек Шукуровга эса совринли ўринлар насиб этди.

Янгиликлар, воқеалар, фактлар

Курраи заминда

Музокарадан наф йўқ

Яқин Шарқда Исроил билан Фаластин ўртасидаги вазият ҳамон кескинлигича қолмоқда. Куни кеча Ғазо секторида бомба портлаши оқибатида яна икки нафар киши қурбон бўлган. АҚШ Президенти Билл Клинтон журналистларга интервью бериб, Фаластин можаросига ҳам тўхталди. Унинг фикрича, Ғазо сектори ва Иордан дарёси ғарбий қирғоқларида авж олган зўравонликлар тугамагунча Исроил ва Фаластин етакчиларини музокарага чорлашдан наф йўқ.

Қочқинлар киритилмаяпти

Покистон ҳукумати қарори билан афғонистонлик қочқинлар мамлакатга киритилмаяпти. Бу Афғонистон билан чегарадош ҳудудларда ижтимоий аҳвол оғирлашувига сабаб бўлмоқда. Айни пайтда чегарада минглаб афғонистонлик тўпланиб турибди.

Яшаш учун ҳеч қандай шароит бўлмаган бу ҳудудларда озиқ-овқат танқислиги ва ҳаво совуқлиги оқибатида ҳаётдан кўз юмаётганлар ҳам йўқ эмас.

Киселёв сўроқ қилинди

Куни кеча НТВ телеканали директори Евгений Киселёв Россия Прокуратурасида қарийб уч соат давомида сўроқ қилинди. Дастлаб кузатувчилар ушбу «йўқлов»ни НТВ телеканали орқали бундан бир неча йил олдин намойиш этилган дастур билан боғлиқ, дейишганди. Аммо телеканал директорининг сўзларига қараганда, сўроқ давомида мамлакатдаги алюмин ишлаб чиқарадиган корхоналарни хусусийлаштиришдаги криминал ҳолатлар бўйича тайёрланаётган кўрсатув хусусида маълумотлар олинган. Ушбу воқеа НТВ Россиядаги ягона мустақил телеканал мақомини йўқотгандан сўнг икки кундан кейин рўй берган.

Конституцияга тузатиш

Яман парламенти мамлакат Конституциясига Президент ва депутатлар ваколатини икки йилга узайтириш ҳақида киритилган тузатишни тасдиқлади. Энди Президент етти йилга, парламент вакиллари олти йилга сайланади. Лекин бу ўзгартиришлар ҳали умумхалқ референдумида маъқулланиши керак.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида тайёрланди.

Янгиликлар, воқеалар, фактлар

Олий Мажлисда

Лойиҳа халқаро эксперт нигоҳида

Кеча Олий Мажлисда Олий Мажлис ҳузуридаги амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти, Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси ҳамда Ўзбекистонда Давлат бошқарувини такомиллаштириш ва давлат хизматидаги ислоҳотларга кўмаклашувчи TACIS дастури иштирокида ўтган давра суҳбатида Олий Мажлиснинг IV сессияси муҳокамасига киритилган «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси муҳокама этилди.

Олий Мажлис ҳузуридаги амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти директори Ахтам Турсунов, Олий Мажлис Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раиси Нурдинжон Исмоилов «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Қонун лойиҳасининг моҳияти, қандай эҳтиёж туфайли юзага келгани, яратилиш ҳамда муҳокама этилиши жараёни ҳақида гапирдилар. Шундан сўнг Европа Иттифоқи эксперти, юридик фанлари доктори, Гамбург университети профессори Отто Люхтерхандтнинг маърузаси тингланди. У ўзининг бир соатга яқин қилган чиқишида мазкур қонуннинг жаҳон мамлакатларида қўлланиш амалиётига доир тажрибалар ва муаммолар хусусида батафсил тўхталди. Хўш, бу тажриба ва муаммолар сессия муҳокамасига киритилган «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳасида қандай акс топган, унинг ўзига хос жиҳатлари, ютуқ ва камчиликлари нималардан иборат, яна нималарга эътибор қаратиш муҳимлиги ҳақида гапирди, таклиф ва мулоҳазаларини билдирди.

Давра суҳбати сўнггида мазкур Қонун лойиҳаси юзасидан депутатлар, ҳуқуқшунос ва мутахассислар баҳс-мунозара қилдилар.

Ўз мухбиримиз.

<u>*Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий марказида Умумжаҳон бола ҳуқуқлари куни муносабати билан «Бола ҳуқуқлари ва қонун» мавзуида халқаро илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.*</u>

Бола ҳуқуқлари ва қонун

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Буюк Британиянинг мамлакатимиздаги «Болаларни қутқаринг» жамғармаси, Халқаро Қизил Хоч қўмитаси, Америка Юристлар Ассоциациясининг «Жиноят ҳуқуқи» Дастури, БМТнинг Ўрта Осиёда гиёҳванд моддаларни назорат қилиш ва жиноятчиликнинг олдини олиш бошқармаси, ЮНИСЕФ болалар жамғармасининг халқаро эксперт ва вакиллари унинг ташаббускори бўлишди.

Уюшган жиноятчиликнинг олдини олишда миллий назорат жиҳатидан келиб чиқиб бола ҳуқуқларини ҳимоялаш, вояга етмаганлар орасида жиноятчиликнинг олдини олиш, соғлом авлодни шакллантириш борасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари, ногирон болалар ҳуқуқлари, Ўзбекистонда жамоат ташкилотларининг фаолиятида Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги Конвенциянинг татбиқ этилиши, Ўзбекистон Болалар жамғармасининг фаолияти ҳақидаги маърузалар тингланди. Ёшларни ватанпарвар, қадриятларимизга садоқатли инсонлар қилиб тарбиялаш, миллий меросимизни асраб-авайлаш, эъзозлашни ёшликдан болалар онгига сингдириш, уларнинг ҳуқуқларига оид халқаро ва миллий қонунчиликни аҳолининг кенг оммасига етказиш катта аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди.

Музаффар НОРМАТОВ.

Божхоначилар учрашуви

Урганч шаҳрида Ўзбекистон ҳамда Туркманистон республикалари божхона хизмати ходимларининг минтақавий учрашуви ўтказилди. Унда чегара ҳудудларида божхона хизмати ходимлари касб маҳоратларини ошириш, турли қонун бузилишлари, хусусан, наркотик моддалар, қурол, шунингдек, маданий бойликлар олиб ўтилиши ва олиб келинишининг олдини олиш юзасидан кенг фикрлашилди.

Учрашувда Хоразм вилояти ҳокими И.Бобожонов иштирок этди.

С. АВАЗ.

Байрамларга тайёргарлик қизғин

Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинган кун — 8 декабр — умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш республика ташкилий қўмитасининг мажлиси бўлди. Шунингдек, мажлисда Янги йил байрамида “Президент арчаси”ни ўтказишга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш борасидаги масала ҳам кўриб чиқилди. Унда тегишли вазирлик, қўмита, идора, уюшма, корхона ва ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари Ҳ.Кароматов бошқарди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда мазкур саналар ҳар йили катта тантаналар билан кутиб олинади. Янги аср бўсағасида 8 декабр нафақат Қомусимиз байрами сифатида, балки озодлик, ҳурлик, инсонийлик, меҳр-мурувват ва саховат рамзи сифатида ҳам янада кенг нишонланади. Чунки Асосий Қонунимиз мустақил мамлакатимиз ҳаётининг бош дастури, инсон ҳуқуқлари, миллий ва умумбашарий қадриятлар, адолат ва қонун устуворлигининг бош белгисидир.

Айни вақтда мамлакатимизда бошланган бундай хайрли тадбирлар янги йил байрами тантаналарига ҳам уланиб кетади. XXI асрнинг дастлабки йили ер юзида катта тантаналар билан кутиб олинади. Мамлакатимизда ҳам янги асрнинг биринчи йили халқимизнинг миллий урф-одатларидан келиб чиққан ҳолда одатдагидан ўзгача шоду хуррамлик билан қарши олиниши шубҳасиз. Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан жойларда ташкил этиладиган “Президент арчалари” атрофида ўтказиладиган тадбирлар юртимиз келажаги бўлмиш болаларга кўрсатилаётган ғамхўрликнинг яна бир ифодасига айланади.

Мажлисда халқимизнинг азалий одатларига кўра, байрамларда эҳтиёжманд ва кўп болали оилаларнинг фарзандларига, айниқса, меҳрибонлик уйлари тарбияланувчиларига беғараз ёрдам ва мурувват кўрсатилиб, Президентимиз номидан Янги йил совғалари топширилиши алоҳида таъкидланди.

(ЎзА)

Омилкорлик

Аввал дон олдик, кейин картошка

— дейди Жалолқудуқ туманидаги «Қўштепа» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Мадаминжон ИМИНОВ

О.ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири

— Ҳосилдорлик қандай бўлди?

— Ғаллани сўраяпсизми ёки пахта билан картошканими?

— Ҳали сизларда картошка ҳам экилганми?

— Бўлмаса-чи! Буғдойдан бўшаган 13 гектар ерга картошка экдик.

— Буғдойдан кейин ҳам...

— Кимки буғдойдан бўшаган пайкалда картошка битмайди, деса, хато қилади. Ерларимиз олтинга тенг. Фақат экинни оби-тобида суғориш, озиқлаштириш, чопиқни вақтида ўтказиш керак.

Ҳа, картошка экилган майдонлар деҳқончиликда кўзи пишиб, суяги қотган 40 нафар оилавий пудратчига бўлиб берилди. «Диомат» навли янги, серҳосил уруғлик картошкани сотиб олишга ҳамма ижарачининг ҳам қурби ставермаслиги, минерал ўғит масаласида деҳқонларнинг боши қотмаслиги учун, барча сарф-харажатларни хўжалик ўз зиммасига олди. Бундан ташқари, пудратчилар техника воситалари, сув билан ўз вақтида таъминланди. Бу чиқимларниям хўжаликнинг ўзи кўтарди.

— Сир бўлмаса, шартнома шартлари ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

— Бунинг ҳеч қандай сири йўқ. Натижадан ҳар икки томон бирдай манфаатдор бўлса ва тузилган шартномага амал қилинса, бас. Тўғри, баъзида бутун умидини яратилажак ҳосилга қаратган деҳқоннинг манфаатдорлигига юзаки қараймиз. Айтмоқчиманки, шартларимиз анча оғир бўлади. Оқибатда ижарачининг ишдан кўнгли совийди. Айрим ҳолларда эса ўзи етиштирган ҳосилнинг бир қисмини яшириб қолиш йўлларини қидиради.

Биз бу гал шартнома тузишда ҳар икки томоннинг манфаатига хизмат қиладиган йўлни танладик. Юқорида айтилганидек, деярли ҳамма харажатлар хўжалик ҳисобидан қопланадиган бўлди. Ижарачи гектаридан 25 центнердан ҳосил олиб берса, бас.

— Пудратчиларга қанча қолади?

— Ҳосилни йиғиштириб олишга энди киришдик. Камида 375 тонна картошка олишимиз керак.

Куз оёқлаяпти-ю, тумандаги «Қўштепа», Амир Темур номли хўжаликларда иш қизигандан-қизиган. Буғдой ўрнига экилган майдонлардаги картошкани йиғиштириб олаётган деҳқоннинг эса хирмондан кўнгли тўқ. Кайфияти баланд.

Кўкчанинг йигирувчи қизлари

<u>*Кейинги йилларда мамлакатимиз пойтахтида жаҳон андозаларига мос кўплаб замонавий саноат иншоотлари фойдаланишга топширилди. Кўкчадаги «Қобул-ўзбек-Ко» қўшма корхонаси шулардан биридир. Ҳозир бу ерда асосан маҳаллий ёшлар меҳнат қилиб, пахта хомашёсидан сифатли калава ип ишлаб чиқаришмоқда. Уларнинг маданий дам олишлари учун барча шарт-шароит яратилган. Шуниси эътиборлики, Ўзбекистон-Корея ҳамкорлигида барпо этилган мазкур корхона маҳсулотларининг асосий қисми хорижга сотилиб, катта иқтисодий самара олинаяпти.*</u>

СУРАТЛАРДА: лаборатория ходимлари Д. Аҳмедова ва М. Зокирова ўз касбининг усталари саналади; кореялик менежер Ж. Пак ишчи ёшлар даврасида.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Азиз муштарий! Сизга хуш кайфият тилаган ҳолда газетамиз учун обуна давом этаётганлигини маълум қиламиз.

Шу йил 30 октябрдан 17 ноябргача Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати томонидан Сурхондарё вилоятининг Сариосиё ва Узун туманлари, Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ тумани ҳудудларида ҳамда 1999 йил 16 февралда содир этилган қўпорувчилик ҳаракатларини ҳамда бошқа бир қанча ўта оғир жиноятларни ташкиллаштирган Юлдашев Тохир Абдухалилович, Ходжиев Жумабой Ахмаджонович, Мадаминов Салай ва бу жиноятларни содир этишда бевосита иштирок этган Казиев Муродулло Нумонович, Бобаджанов Улуғбек Маҳаммадович, Рахманов Хомиджон, Каримов Шовкат Абдуллаевич, Джалолов Нажмиддин Камолдинович, Умаров Юлдаш Эргашевич, Махмутов Улуғбек Ергешевич, Абдулвохидов Олимжон Абдумуталович ва Шукуров Усмон Абдурахмоновичларга нисбатан жиноят иши кўриб чиқилиб, ҳукм эълон қилинди.

Қуйида ушбу ҳукмдан кўчирма чоп этилмоқда.

ҲУКМ

Ўзбекистон Республикаси номидан

17.11.2000 йил *Тошкент шаҳри*

Ўзбекистон Республикаси Олий суди жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати, раислик этувчи Олий суд Раисининг ўринбосари Б.Ў.Жамолов, Олий суд судьялари Р.А.Акбаров ва Х.Т.Мирзалиевдан иборат таркибда, котиблар А.С.Ўрунов ва Ш.Қ.Норқулов, таржимон Ф.З.Абдушукуров, давлат айбловчилари Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари Э.Қ.Қудратов, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ёрдамчиси А.Турғунов, жамоат айбловчилари Б.Султонов, С.Хасанов, А.Хайдаров, М.Турғунов, В.Собиров, ҳимоячилар Х.Патхуллаев, А.Қўчқоров, М.Эргашева, М.Тоғаев, Д.Валиева, З. Алимова, Г.Умарова, М.Холбоева ва Ў.Рапова, шунингдек, суд мажлисида ҳозир бўлган жабрланувчиларнинг иштирокида

Т.А.Юлдашев, Ж.А.Ходжиев, С.Мадаминов, М.Н.Казиев, У.М.Бобаджанов, Х.Рахманов, Ш.А.Каримов, Н.К.Джалолов, Ю.Э.Умаров, У.Е.Махмутов, О.А.Абдулвохидов, У.А.Шукуровларга оид жиноят ишини очиқ суд мажлисида кўриб чиқди.

Судлов ҳайъати судланувчи, жабрланувчи ва гувоҳларнинг кўрсатувларини эшитиб, дастлабки тергов жараёнида тўпланган далилларни кўздан кечириб, суд мажлисида аниқланган ҳолатларни муҳокама қилиб, тарафларнинг музокараси ва судланувчиларнинг охирги сўзини тинглаб, қуйидагиларни

АНИҚЛАДИ:

Кенг кўламли умумхалқ муҳокамасидан сўнг 1992 йил 8 декабрда умуминсоний ва миллий қадриятларга, халқаро ҳуқуқ нормаларига мос келадиган, халқимизнинг сиёсий донолиги ва тафаккури маҳсули бўлган Конституция қабул қилинди.

Бу Асосий Қонунда инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият эканлиги баён этилиб, фуқароларнинг виждон, матбуот, сўз ва фикр эркинликларини амалга оширишлари учун кенг имкониятлар яратиб берилди. Шу билан бирга, фуқаролар ўз ҳуқуқ ва эркинликларини амалга оширишда бошқа шахсларнинг, давлат ва жамиятнинг қонуний манфаатлари, ҳуқуқлари ва эркинликларига путур етказмасликлари шарт деб кўрсатилди.

Амалга оширилаётган демократик жараёнлардан ғараз мақсадларда фойдаланган айрим сохта демократлар маъмурий-буйруқбозликка асосланган давлат бошқарув тизимидан энди шаклланаётган бозор иқтисодиётига ўтиш давридаги ижтимоий-сиёсий вазият ва иқтисодий қийинчиликларни асос қилиб, жамиятда беқарорликни келтириб чиқариш, қонуний сайлаб қўйилган давлат ҳокимият органлари ваколатларини ғайриконституциявий тузилмалар билан алмаштиришга қаратилган фаолият билан шуғулланганлар.

Республика туб аҳолисининг муқаддас Ислом динига бўлган эътиқоди юқори эканлиги, мустақиллик шарофати билан жамият аъзоларининг виждон эркинлиги таъминланганлиги, диний маросимларни адо этиш учун барча зарур шарт-шароитлар вужудга келтирилганлиги, янгидан-янги масжидлар очилиб, эскилари таъмирланиши ҳисобига масжидларга кўплаб одамлар тўпланиши имкониятларидан ўзларининг ғараз мақсадларида фойдаланган айрим жиноий унсурлар Ислом динини ниқоб қилиб, аҳоли ўртасида миллий, диний адоват қўзғатиб "жиҳод" йўли билан ҳокимиятни босиб олиш ва Ўзбекистон Республикаси Конституциявий тузумини ағдариб ташлаш учун фитна уюштиришга қаратилган фаолият билан шуғулланганлар.

Ўзбекистондаги Конституциявий тузумни, ҳокимиятни куч билан қўлга олишдек ғараз ниятларини амалга ошириш учун Т.Юлдашев, Ж.Ходжиевнинг бошчилигида Х.Сатимов, Т.Мамажонов, Ш.Мадалиев, З.Махмудов, А.Юлдошев, К.Закиров, Б.Абдуллаев, З.Хасанов, Б.Султанов, А.Сайдалиев, Ж.Абдуллаев, М.Маматов, Р.Солижонов ва бошқалар Фарғона водийсида ижро ва суд ҳокимиятининг айрим вазифаларини қонунсиз ўзлаштиришга ҳаракат қилишиб, "Адолат", "Товба", "Ислом маркази", "Ислом уйғониш ҳизби", "Ислом лашкарлари" каби норасмий диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик фаолияти тақиқланган сиёсий ташкилотларни тузишган.

Бу жиноий уюшмаларнинг асосий мақсадлари республикада вазиятни издан чиқариш, маҳаллий давлат бошқарув идораларини вужудга келган ўтиш даври шароитида кучсиз ва чорасиз қилиб кўрсатиш, мавжуд давлат тузумини заифлаштириш, унинг раҳбарларини эса обрўсизлантиришга қаратилган.

1990-1991 йилларда Наманган ва бошқа вилоятларда ташкил топган норасмий диний ташкилотларни ўзига бўйсундириш ва уларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш мақсадида Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар томонидан 1991 йил октябр ойида Наманган шаҳрида "Ислом маркази" норасмий ташкилоти тузилиб, унга шахсан Т.Юлдашев раҳбарлик қилган.

Т.Юлдашев фаолияти тақиқланган бирлашмалар тузиб, корхона, ташкилот, муассасалар ёки айрим шахсларга ҳужум уюштириш мақсадида қуролланган банда тузиб, ҳокимият Конституциявий идораларининг қонуний фаолият кўрсатишига тўсқинлик қилишни ташкиллаштириб, фуқароларнинг ҳаёти учун хавфли бўлган оғир тан жароҳатлари етказилиши оқибатида уларнинг ўлимига сабабчи бўлиб, мутлақо бегуноҳ фуқароларга нисбатан оғир жиноятларни содир қилишда уларга туҳмат уюштиришган.

1991 йил октябр ойидан 1992 йил март ойига қадар бўлган даврда мазкур уюшма аъзолари томонидан фуқаро Ҳабибулло Мўминов, Мусажон Турғунов, Луқмонжон Исмоиловлар асоссиз равишда ўғриликда, Умар Дадамирзаев, Ориф Абдуллаев, Оксана Воронина, Елена Митюнина ва уни вояга етмаган қизи Зулфия Мухаметханова, Александр Воронин, Исмоил Турғунов ва бошқа бир қанча фуқаролар қонунсиз равишда одам ўлдиришда айбланиб, улар ечинтирилиб, устидан совуқ сув қуйиш, қоронғу хоналарга оёқ ва қўлларидан осиб қўйиб калтаклаш, овқат ва сув бермасдан қийнаб, аслида содир этмаган жиноятлар учун иқрорлик кўрсатувларини беришга мажбурлаб, улардан катта миқдордаги пул жарималари ундирилган. Етказилган оғир тан жароҳатлари натижасида Исмоил Турғунов ва Александр Воронинлар вафот этганлар.

1991 йил 24 декабр куни Уйчи тумани, Ёрқўрғон қишлоғида яшовчи фуқаро Т.Холбоевни кеч соат 24 ларда чойхонага олиб келиб, хотини билан никоҳни бекор қилмасдан туриб Х.Эргашева билан турмуш қурганликда айблаб, унга нисбатан жисмоний куч ишлатиб, уриб азоблаб, товламачилик йўли билан 60.000 сўм пулини олиб қўйганлар, Х.Эргашевани эса 1991 йил 25 декабр куни эрталаб уйидан мажбуран олиб чиқиб, "УАЗ" русумли автомашинасида бўйнига "Фоҳиша" деб ёзилган қоғозни осиб, Ёрқўрғон ва Унҳаёт қишлоқларида одам кўп жойларда олиб юриб, уни шаъни ва қадр-қимматини оёқ ости қилиб ҳақоратлаганлар.

Т.Юлдашев жиноий шериклари О.Асқаров, К.Кўчқоров ва бошқа 20 нафардан зиёд шахслар билан 1991 йилнинг октябр ойи охирида Наманган шаҳар ИИБ участка вакили З.Т.Бўрибоевнинг хизмат фаолиятига қонунсиз равишда аралашиб, "Ислом маркази" уюшмасига тегишли бўлган Наманган шаҳридаги "Энгельс" қароргоҳига бир кун давомида қамаб қўйиб, уни озодликдан маҳрум қилиб, жамоат тартибини сақлаш вазифаларини бажаришига йўл қўйишмаган.

1991 йил 7 ноябр куни Т.Юлдашев ўзининг жиноий шериклари Ж.Ходжиев, А.Юлдашев ва бошқалар билан биргаликда қирқма милтиқ ва пичоқлар билан қуролланиб, Наманган шаҳар, К.Цеткина кўчаси, 3 -"А" уйда меҳмондорчиликда бўлган Ш.Қамбаровнинг тинчлигини бузиб, отиб ўлдириш билан қўрқитиб, "шариатга зид равишда спиртли ичимликлар истеъмол қилганлиги учун" ўз қароргоҳларига олиб бориб уриб калтаклаб, қонунсиз равишда қамаб қўйиб, 1000 сўм пулини таъмагирлик йўли билан эгаллаганлар.

Т.Юлдашев жиноий фаолиятини давом эттириб, 1991 йил ноябр ойи ўрталарида Наманган шаҳар, "Чаманзор" даҳаси, 17-уйнинг 20-хонасида яшовчи, сигарет чекишни бошлаган, 1977 йилда туғилган 14 ёшли М.Тошбоевни "Чаманзор" кўчасидаги маҳалла чойхонасига олиб келиб, қўлларидан боғлаб осиб қўйиб, 3 кун сув бермасдан уриб калтаклаб азоблаганлар. М.Тошбоевнинг онаси Х.Исмоилова Т.Юлдашев ва бошқа жиноий гуруҳ аъзоларига мурожаат қилиб, ўғлини қўйиб юборишларини сўраганда, Т.Юлдашев "сен фарзандингни тарбиялай олмагансан, энди уни биз тарбиялаймиз", деб рад жавобини бериб, М.Тошбоевни уриб қийнашни давом эттирган. Шундан кейин ўғлига берилган азобларга чидай олмай Х.Исмоилова ўзини ёқиб юбориш учун устига бензин қуйган вақтида мазкур воқеани кўриб турган кишилар томонидан тўхтатиб қолиниб, унинг ўғли озод қилинган.

1991 йил 17 ноябрга ўтар кечаси Т.Юлдашев бошчилигидаги жиноий уюшма аъзолари Уйчи тумани, Машад қишлоғи, "Яккатут" маҳалласида яшовчи Н.Абдуллаевнинг уйига бостириб киришиб, уни, фуқаролар Т.Турсунбоев ва А.Жакпаровларни "Чинор" чойхонасига олиб келишиб, улар томонидан содир этилмаган қотиллик жиноятини бўйнига олишини талаб қилишиб, оёқларидан дарахтга осиб қўйиб азоб беришган. Шундан сўнг уларни анҳорга совуқ сувга ташлаб ҳушидан кеттунига қадар уриб тан жароҳатлари етказиб, товламачилик йўли билан 15.000 сўм пулларини олишган.

Аҳоли ўртасида маҳаллий ҳокимият ва бошқарув идораларига нисбатан ишончсизлик уйғотиш ва уларни кучсиз қилиб кўрсатиш мақсадида жиноий уюшма аъзолари 1991 йил 8 декабр куни Халқ депутатлари Наманган вилоят совети ижроия комитети биноси олдида норасмий митинг уюштиришиб, ИИБ ходимларининг қонуний талабларига бўйсунмай, бинони "Ислом уйига айлантирамиз", деб эгаллаб олишган. Кечаси шаҳар кўчаларида норасмий юришлар қилишиб, фуқароларни ўзларига қўшилишларига даъват қилганлар. Эртасига эрталаб вилоят ижроия комитети биноси ёнидаги майдонга фуқароларни тўплаб, Т.Юлдашев сўзга чиқиб, митинг иштирокчиларини давлат бошқаруви идораларига бўйсунмасликка, "Ислом маркази" уюшмаси аъзоларига эргашишга ҳамда Наманганни "Исломобод"га айлантиришга даъват қилган.

Республика ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралари томонидан жиноятчиликка, жумладан, диний экстремистик характердаги жиноий уюшмаларга қарши кураш кучайтирилганлиги натижасида 1992 йил март ойида жиноий уюшма раҳбарлари Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар чет элга чиқиб кетишнинг белгиланган тартибини бузиб, Тожикистон Республикаси ҳудудига ўтиб яширинганлар.

Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар Тожикистон Республикасининг қонуний ҳукуматига қарши жангларда иштирок этаётган мухолифат кучларига ёлланиб, Ўзбекистонда Конституциявий тузумни ағдариб, ислом давлати қуриш учун жангарилар тайёрлаш ҳақида улар билан ўзаро жиноий тил бириктирган. Шу мақсадда Фарғона водийси ва бошқа вилоятларда қолган тарафдорларини "жиҳод"га тайёргарлик кўриш учун Тожикистонга олиб ўтишиб, "Наманган батальони" тузишган. Т.Юлдашев ўзини Ўзбекистондаги жиҳодий ҳаракатларнинг "амири" деб эълон қилиб, Ж.Ходжиевни эса мухолифатнинг дала қўмондони этиб тайинлаган.

1992 йил 22 август куни Т.Юлдашев ўзининг тарафдорлари билан фуқаролар уруши давом этаётган ва қурол-аслаҳаларни қўлга киритиш учун қулай бўлган Афғонистон давлатига Тожикистон Республикаси, Қўрғонтепа вилояти, Қумсангир туманидаги "Айкуль" чегара заставасининг 122-белгисидан қонунсиз равишда ўтиб кетиб, Ўзбекистонда мавжуд бўлган Конституциявий тузумга қарши кураш олиб бориш мақсадида толибонлар эгаллаб турган ҳудудларда Ўзбекистонлик жиноий унсурлардан иборат ҳарбий дала лагерларини ташкил этади.

Адлия вазирлигидан рўйхатдан ўтмаган, "Эрк" демократик партиясининг раиси Мадаминов Салай (Муҳаммад Солиҳ) шу партия аъзоси ҳисобланган Бегжанов Сапарбой билан ўзганинг мулкини фирибгарлик билан эгаллаш мақсадида жиноий тил бириктириб, 1991 йил 9 ноябр куни Қорақалпоғистон Республикаси, Элликқалъа тумани Ўлкашунослик музейининг мулки ҳисобланган VII асрда қимматбаҳо металлдан зарб қилинган ва тарихий ёдгорлик ҳисобланган қадимий тангани таъмирлаб бериш ва экспертизадан ўтказиш ҳақида музей директори О.Жумаевга унинг ишончига кириш учун тилхат ёзиб бериб, ишончини суиистеъмол қилиб, алдаб тангани эгаллаб олган.

Суд-бадиий экспертизасининг 1999 йил 24 сенятбр кунги 98-сонли хулосасига кўра, ушбу танга тарихий аҳамиятга эга бўлиб, VII асрда қадимий Хоразмда муомалада бўлган пул бирлиги эканлиги, қиймати бебаҳо бўлиб, жуда камёблиги кўрсатилган.

С.Мадаминов ўзининг жиноий фаолиятини давом эттириб, Тошкент вилояти бўйича норасмий "Бирлик" ҳаракати раиси Х.Худойбердиев, "Ўзбекистон озод деҳқонлар" партияси раиси ўринбосари О.Каримов, фуқаро Б.Шокиров ва бошқалар билан Ўзбекистон Республикасида мавжуд бўлган, халқ томонидан қонуний йўл билан сайланган давлат ҳокимияти—Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашини Конституцияда кўрсатилмаган тузилмалар билан алмаштириш ҳақида олдиндан ўзаро жиноий тил бириктирганлар.

Шу мақсадда Ўзбекистон Республикасида мавжуд бўлган "Халқ дипломатияси" уюшмаси, Ўзбекистон "Бирлик" халқ ҳаракати, "Ўзбекистон озод деҳқонлар" партияси, "Туркистон халқ ҳаракати" вакиллари билан ғайриконституциявий "Миллий мажлис" деб аталмиш янги қонун чиқарувчи орган тузиш учун 1992 йил май, июн ойларида бир неча бор йиғилишган ва шу гуруҳ томонидан тайёрланган Ўзбекистон демократик кучларининг "Миллий мажлис" тузиш тўғрисидаги Битими, Ўзбекистон Республикаси "Миллий мажлиси"нинг муваққат Тузуги лойиҳаларини тайёрлаб, босмадан чиқариб тарқатганлар.

Ўзбекистон демократик кучларининг "Миллий мажлис" тузиш тўғрисидаги Битимида "Ўзбекистоннинг иқтисодий-ижтимоий, сиёсий танглиқдан чиқиш даврида унинг ҳудудида мустақил фаолият кўрсатувчи ва қонун лойиҳаларини ишлаб чиқиш ваколатига эга бўлган "Миллий мажлис" таъсис этилсин деб, ҳаракатда бўлган Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ваколатини эгаллашга ҳаракат қилишган.

Ҳокимият Конституциявий идораларини ғайриконституциявий мувозий ҳокимият таркиблари билан алмаштиришга қаратилган ҳаракатлари учун 1993 йил 12 феврал куни С.Мадаминов жиноий жавобгарликка тортилиб, унга нисбатан "ҳеч қаерга кетиб қолмаслик" ҳақида эҳтиёт чораси қўлланилган, шу тўғридаги тилхатга имзо қўйиб, у жавобгарликдан қутулиш мақсадида чет элга чиқиб кетишнинг белгиланган тартибини бузиб, 1993 йил 13 апрелда Туркия Республикасига қочиб яширинган.

Туркия давлати ҳудудига қонунсиз равишда ўтиб кетган С.Мадаминов Ўзбекистон Республикаси раҳбарияти ва амалга оширилаётган ислоҳотларни обрўсизлантириш эвазига ҳокимиятни зўрлик билан қўлга олиш, қонуний тарзда сайлаб қўйилган ёки тайинланган вакилларини четлатиш мақсадида ва шундай мазмундаги материаллар тарқатишга қаратилган жиноий фаолиятини давом эттириб, "Эрк" норасмий ташкилоти аъзолари Ж.Маматов, Ю.Рўзимуродов, М.Бекжонов ва бошқаларни тўплаб, Ж.Маматовга фаолияти тўхтатилган "Эрк" рўзномасини Боку шаҳрида чиқаришни ташкил қилишни топширган.

С.Мадаминов 1993 йил май ойида М.Джўраевга келгусида бажариладиган ишлар учун аванс тариқасида 100.000 сўм пул бериб, июн ойида Қашқадарё вилоятида яшайдиган, ҳарбий хизматни ўтаб келган, жисмоний соғлом йигитлардан Туркияга ўқув юртларига юбориш баҳонасида уларни махсус ҳарбий тайёргарликдан ўтказиб, келажакда ўзларининг жиноий мақсадларида фойдаланишни топширган. Мазкур топшириқ асосида М.Джўраев Ш.Холбоев, Х.Субонов, Н.Ахмедов, Ф.Қиличев ва Ж.Маматовлар билан бирга Қашқадарё вилоятида яшовчи 46 нафар ёшларни танлаб, улардан 21 нафарини қалбаки ҳужжатлар асосида Туркия давлатига ўтказганлар.

С.Мадаминов жиноий шериклари билан 1993 йилнинг июн ойидан 1994 йилнинг январ ойига қадар тергов жараёнида аниқлаш имкони бўлмаган манбалардан 13.200 АҚШ доллари ва 20.150.000 сўмдан ортиқ пулларни тўплаб, 8.000.000 сўмни "Эрк" рўзномасини чиқариш учун Ж.Маматовга бериб, қолган пулларни Ўзбекистон фуқароларини яширинча Туркияга жўнатиш учун сарфлашган.

1994 йилнинг феврал-июн ойларида Туркияда чоп этилган 124.000 нусхадаги "Эрк" рўзномалари унинг жиноий шериклари орқали Ўзбекистон Республикаси ҳудудига тарқатиш учун олиб келиниб, Тошкент шаҳар, Чилонзор мавзеси, 17-квартал, 48-уй, 1-хонадонда яшовчи И.К.Давлетовга топширилган.

1993-1994 йилларда Т.А.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар Афғонистон ва Тожикистонда бўлаётган жангларда иштирок этган ва ҳарбий лагерларда тайёргарликдан ўтган жиноий уюшма аъзоларининг бир қисмини республика ҳудудига қайтаришиб, уларни мамлакат ҳудудида қолган жиноий уюшма аъзолари билан бирлаштириб, Фарғона водийси ва республиканинг бошқа вилоятларида ижтимоий вазиятни беқарорлаштириш, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларни чорасиз ва кучсиз қилиб кўрсатиш мақсадида бадавлат фуқароларни ўлдириб, босқинчилик йўли билан эгаллаган маблағлари ҳисобидан "бойтулмол" жамғармасини тўлдириш, ундан чет давлатларда ташкил этилган ҳарбий дала лагерлар таъминотида фойдаланиш тўғрисида топшириқлар берганлар.

Т.Юлдашевнинг топшириғи асосида "Ўзбекистон исломий ҳаракати"нинг Наманганда А.Юлдашев, М.Абдурахмонов ва бошқалар раҳбарлик қилган қуролланган гуруҳлари томонидан 1993-1999 йилларда 17 та босқинчилик жиноятлари содир этилиб, 8 нафар фуқаролар ўлдирилган, 24 нафар фуқароларга турли даражадаги тан жароҳатлари етказилган, жами 3.891.042 сўмлик мол-мулклари босқинчилик йўли билан эгалланган.

1994-1997 йилларда Т.Юлдашев бошчилигидаги жиноий уюшма аъзоларидан бўлган Андижон шаҳрида К.Закиров бошчилигидаги З.Махмудов ва Ш.Мадалиевлар бошчилик қилган иккита қуролланган гуруҳлар томонидан 12 та босқинчилик жиноятлари содир қилиниб, шу жиноятлар оқибатида 7 нафар фуқаролар қасддан ўлдирилган, 19 нафар фуқароларга турли даражадаги тан жароҳатлари етказилган, жами 2.595.900 сўмлик мол-мулклари босқинчилик йўли билан эгалланган.

1995-1996 йилларда Хоразм вилоятида Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар томонидан ташкил қилинган Х.Атамурадов, С.Бобожонов, О.Рўзметов, В.Ким ва бошқалардан ташкил топган қуролланган гуруҳ уларнинг топшириғи билан Чеченистонда ҳарбий тайёргарликдан ўтиб қайтишган.

Улар 1998 йил ўрталарида Тошкент вилояти, Бўстонлиқ тумани, Бурчмулла қишлоғига чегарадош бўлган Қирғизистон Республикасининг "Бешарал" қўриқхонаси биносини ўзлари учун лагерга айлантиришиб, Бурчмулла қишлоғида яшовчи шахслардан иборат қуролланган гуруҳ ташкил этишиб, "жиҳод" ўтказиш учун диний, жисмоний ва ҳарбий тайёргарлик кўра бошлаганлар.

1998 йил 4 декабр куни О.Рўзметов, П.Ходжиев, В.Ким ва бошқалардан иборат жиноий гуруҳ Қуёш посёлкасида яшовчи А.Маматходжаевнинг уйига босқинчилик қилиб, уни ўта шафқатсизлик билан қасддан ўлдириб, жами 1.173.981 сўмлик мулкларини ва "Тико" русумли автомашинасини олиб кетишган.

Улар 1998 йил 17 декабр куни Хоразм вилояти, Ҳазорасп тумани, "Ҳазорасп" жамоа хўжалиги 2-бригадасида яшовчи Т.Жуманазаровнинг уйига босқинчилик қилмоқчи бўлганларида уларни сезиб қолган Ҳазорасп туман ИИБ ходимлари Б.Матризаев, И.Сапаев ва Б.Жуманиёзовларни ўқ отар қуроллардан отишган, натижада Б.Матризаев ва Б.Жуманиёзовлар ҳалок бўлган, И.Сапаев эса оғир тан жароҳати олган.

О. Рўзметов ва бошқалар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида содир қилган жиноятлари учун жавобгарликдан қочиб қутилиш мақсадида, 1998 йил 29 декабр куни Туркманистон Республикаси, Лебоб вилояти, "Газ-Ачак" қўрғонидан ўтаётган пайтларида ўз хизмат бурчини бажараётган божхона ходими Д.Дурдиев, ИИБ ходимлари М.Абилов ва М.Нуриевларни ўқ отар қуроллардан отишган, натижада Д.Дурдиев ва М.Абиловлар воқеа жойида ҳалок бўлган, М.Нуриевга оғир тан жароҳати етказилган, М.Абиловга бириктирилган АК-74 автомат ва 30 дона ўқ дориларини олиб кетганлар.

Улар 1998 йил 29 декабр куни Питняк шаҳрида, Туямўйин ГЭСида хизмат бурчини ўтаётган ИИБ ходимлари Э.Отажонов ва Х.Абдуллаевларни қасддан ўлдириш мақсадида тўппончадан отиб ярадор қилганлар, лекин уларнинг ҳаёти кўрсатилган тиббий ёрдам натижасида сақлаб қолинган.

1999 йил 25 январ куни С.Бобаджанов ва бошқалар Хоразм вилояти, Янгибозор тумани, Навоий кўчаси, 3-уйда яшовчи Р.Кўчқоровнинг уйига қуролли ҳужум қилишиб, унинг 8.646.000 сўмлик мулкини эгаллаганлар.

1999 йил 30 март куни С.Бобаджанов ва бошқалар Тошкент-Урганч йўналишида "Икарус" автобусини 26 нафар йўловчи ва 2 нафар хайдовчиси билан гаровга олишган, уларни ИИБ ва МХХ ходимлари томонидан озод қилиш вақтида О.Бозорбоев, Қ.Сапаев, Э.Гиязов, С.Ничупренко ва С.Давидовлар ҳалок бўлишган.

1997 йил май ойида Т.Юлдашевнинг топшириғига кўра, жиноий уюшма аъзолари Ж.Ходжиев, Б.Абдуллаев, К.Закиров, А.Ахмедов, З.Асқаров ва Р.Фахруддиновлар қалбаки паспортлар билан қонунсиз равишда четга чиқиб, Туркия давлатининг Истанбул шаҳрида йиғилишган. Ушбу йиғилишда Ўзбекистондаги турли диний экстремистик гуруҳларга мансуб шахсларни "Ўзбекистон исломий ҳаракати" қошида бирлаштириб, биргаликда "жиҳод" эълон қилиб, қурол ишлатиш йўли билан Ўзбекистон Республикасидаги мавжуд Конституциявий тузумни ағдариб ташлаб, ҳокимиятни босиб олиш мақсадида фитна уюштирганлар. Тохир Юлдашев уюшма аъзоларига вазифаларини бўлиб берган.

1997 йил июл ойида Т.Юлдашев Истанбул шаҳрида Хожи Абдулла Ходининг уйида жиноий уюшма аъзолари Б.Абдуллаев, К.Закиров ва бошқалар билан учрашиб, уларга 50.000 АҚШ долларини бериб, Ўзбекистондаги жиноий уюшма аъзолари, уларнинг оила аъзолари ва ҳарбий лагерларга юборилган шахсларни моддий эҳтиёжлари учун сарфлашни топширган.

С.Мадаминов Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий тузумини ағдариб ташлашга қаратилган умумий мақсадларини бирлаштириш учун Ўзбекистонда жиҳодий ҳаракатлар олиб бораётган жиноий уюшма раҳбарлари Т.Юлдашев, К.Закиров, Б.Абдуллаев, А.Ахмедов, З.Асқаров ва Р.Фахруддиновларни 1997 йил июл ойининг охирларида Истанбул шаҳридаги уйига таклиф қилади ва Т.Юлдашев бошчилигидаги жиноий уюшмага қўшилиб, ҳамжиҳатликда ҳаракат қилиб, Ўзбекистонда мавжуд Конституциявий тузумни ағдариб ташлаш мақсадида фитна уюштирадилар.

Т.Юлдашев фитнани амалга оширишга раҳбарлик қилиб, Ж.Ходжиев, К.Закиров, Б.Абдуллаев ва бошқа жиноий шерикларига Афғонистон, Тожикистон, Чеченистонда ташкил этилган ҳарбий дала лагерларида давлатга қарши фитна уюштиришда фойдаланиш мақсадида ҳарбий тайёргарликдан ўтган жангариларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида террористик актларни ўтказиш учун юбориш тўғрисида топшириқ беради.

1997 йил 20 ноябр куни ҳарбий дала лагерида тайёргарликдан ўтган шахслардан М.Ашуров, Х.Исмоилов, Р.Тошматов ва С.Хамидовларга Ж.Ходжиев томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудида террористик ва қўпорувчилик ҳаракатларини содир этиш мақсадида контрабанда йўли билан ҳар бирининг вазни 200 граммдан 50 дона 10 килограмм "тротил" портловчи шашкалар, 12 дона электродетонаторлар, 400 метр "бикфорд" шнури, 29 дона жанговар ўқлари билан 1 дона АКС-74 автоматлари берилиб, Ўзбекистонга қараб ҳаркатланиб кетишда Қирғизистон Республикаси Қаламжой тумани ИИБ ходимлари томонидан қўлга олинганлар. Улардан Х.Исмоилов 4 килограмм "тротил" шашкаси, 11 дона электродетонатор, 100 метр "бикфорд" шнури, 8 та конспект дафтарлари солинган сумка билан қочиб кетишга улгуриб, бу нарсаларни М.Казиевга жиноий шериклари орқали етказиб берган.

Т.Юлдашевнинг топшириғи асосида З.Асқаров таклифига кўра, 1998 йил декабр ойида жиноий уюшма аъзоси С.Мадаминов Қобул шаҳрига келган. Улар Ж.Ходжиев билан биргаликда 1999 йилнинг баҳор ойида "жиҳод"ни бошлаб Ўзбекистон Республикасида мавжуд Конституциявий тузумни қурол ишлатиш йўли билан ағдариш ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳаётига тажовуз қилиш режасини ишлаб чиққанлар. С.Мадаминов ушбу фитнани амалга ошириш учун 1.600.000 АҚШ долларини керакли қурол-яроғ ва бошқа воситаларни сотиб олиш учун ажратишни ўз зиммасига олган.

С.Мадаминов фитнага қўшилиши муносабати билан режага аниқликлар киритилиб, Ўзбекистонда иш кўраётган жиноий уюшма аъзолари К.Закиров, М.Казиев ва бошқалар 1999 йил баҳор фаслида Тошкент ва бошқа шаҳарларда вазиятни издан чиқариш, Ўзбекистон Республикаси Президенти ва бошқа давлат раҳбарларини жисмонан йўқ қилишга қаратилган қўпорувчилик ва террористик актларини содир қилишлари, шу вақтнинг ўзида Т.Юлдашевга қарашли жангарилар Сурхондарё вилояти, Термиз шаҳри ҳамда Туркманистон орқали, Ж.Ходжиев жангарилари унга хайрихоҳ бўлган Тожикистондаги мухолифат қўшинлари билан Тожикистоннинг Хўжанд, Қирғизистоннинг Ўш вилоятлари орқали Ўзбекистонга бостириб кириб, ҳокимиятни тўлиқ эгаллаш, янги тузиладиган ҳукуматга С.Мадаминов раҳбар, Т.Юлдашев эса ҳарбий қўмондон бўлишига келишиб олинган.

1998 йил декабр, 1999 йил январ ойларида жиноий уюшма раҳбарларининг топшириғига асосан М.Казиев, Ш.Каримов, Б.Султонов, С.Юлчиев, З.Хасанов, Х.Рахманов, М.Абдурахманов, Н.Джалолов ва бошқалар Тошкент шаҳрида жиноий уюшма аъзоси А.Сайдалиевга тегишли Тошкент шаҳри, С.Рахимов туманида жойлашган, қуриб битказилмаган уйига 50 килограммдан бўлган 40 қоп селитра, 180 килограмм алюмин ва 180 килограмм олтингугурт кукунларини олиб келишиб, 2000 килограммга яқин қўлбола портловчи моддаларни тайёрлашиб, Тошкент тумани, Ҳасанбой қишлоғида яшовчи Н.Юлдашевнинг уйига олиб келиб, яшириб қўйганлар.

У.Бобаджанов Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида Бош вазир ўринбосарининг котибият мудири вазифасида ишлаб келган таниши Қаюмов Баходир Каримовичдан 1999 йил 11-15 феврал кунлари учун берилган рухсатномалардан фойдалангани ҳолда Вазирлар Маҳкамаси биносига кириб, 1999 йил 16 феврал куни соат 11.00 да Вазирлар Маҳкамаси биносидаги мажлислар залида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳамда давлатнинг бошқа раҳбарлари иштирокида 1998 йил якунларига бағишланган йиғилиш бўлиши ҳақидаги маълумотларни аниқлаган.

Шунинг учун жиноий уюшма раҳбарлари томонидан баҳор ойларида ўтказиш белгиланган террористик актлар ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳаётига тажовуз қилиш усули билан боғлиқ бўлган жиноий режалари 1999 йил 16 феврал кунига қайта белгиланган.

Террористик актларни амалга ошириш мақсадида жиноий гуруҳ аъзолари З.Ҳасанов, У.Бобаджанов, Х.Рахмановлар 1999 йил 14 феврал куни Тошкент шаҳри, Сирғали тумани автомобил бозоридан 3 та "ЗАЗ-968 М" ва 1 та "ГАЗ-21" русумли автомашиналарини сотиб олганлар. 3 та "ЗАЗ-968 М" русумли автомашиналарига 200 килограммдан, 1 та "ГАЗ-21" русумли автомашинасига 400 килограмм портловчи моддаларни пластмасса идишларга жойлаб, уларга 3 тадан электродетонатор, тротил шашкалари ва соат механизмларини жойлаштирганлар.

Шундан сўнг, З.Ҳасанов ва Х.Рахмановлар Ўзбекистон Республикаси МХХ "Т" бошқармаси биноси олдига портлаш вақти соат 10.50 га, Умаров Махамадамин "Нодирабегим" кинотеатри ёнига портлаш вақти соат 10.55 га, М.Казиев ва Ш.Каримовлар Вазирлар Маҳкамаси биноси ёнига портлаш вақти соат 10.57 га, Ю.Умаров ва Н.Джалоловлар Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки биноси олдига портлаш вақти соат 11.20 га белгиланган портловчи моддалар жойлаштирилган автомашиналарни қўйишиб, ўзлари воқеа жойидан қочиб кетишган.

1999 йил 16 феврал куни белгиланган вақтларда портлашлар содир бўлиб, террористик актлар оқибатида Ф.Набиев, Р.Керимов, Б.Сиёева, Г.Данилов, А.Абдуллаев, Н.Ўрманов, Д.Холмўминова, А.Азимов, М.Юсупов, Ю.Бережной, Х.Мухаммедов, Ш.Юнусходжаев, М.Совутбаев, М.Ходжаев, Ж.Хабилов ва бир нафар шахси аниқланмаган, жами 16 нафар фуқаролар ҳалок бўлганлар, 128 нафар фуқароларга турли даражадаги тан жароҳатлари етказилган, фуқаролар, давлат ва жамоат ташкилотларининг мулкига 689.844.000 сўмлик моддий зарар етказилган.

Жиноятчиларнинг иродасига боғлиқ бўлмаган сабабларга кўра, Ўзбекистон Республикаси Президентини ўлдириш мақсади амалга ошмаган.

Жиноий уюшма аъзолари У.Бобаджанов, М.Казиевлар билан биргаликда 1998 йил май-июн ойларида Чеченистондаги ҳарбий дала лагерида қўпорувчилик, диверсия, қуроллардан фойдаланиш, жанг қилиш усулларини ўрганиб, Тошкент шаҳрига қайтиб келган Улуғбек Ергешевич Маҳмутов 1999 йил 27 сентябр куни Тошкент вилоятининг чегара зонасида жойлашган ҳарбий қисм оддий аскари Б.Рахимовни бошига болға билан қасддан уч марта уриб ўлдириб, унга бириктирилган АКС-74 автомати ва ўқ дориларини уюшган гуруҳ манфаатларини кўзлаб, босқинчилик йўли билан эгаллаб, ўзига бириктирилган марказий Аэрогеодезия корхонасига тегишли УАЗ-469 русумли автомашинасида Бўка туманининг "Юнусовул" қишлоғи ҳудудига бориб, автомашинани шу ерда қолдириб Қирғизистон Республикаси, Боткент туманида жанг олиб бораётган жангарилар сафига қўшилиш учун кетаётганда Қирғизистон Республикаси ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идора ходимлари томонидан қўлга олинган.

Қирғизистон Республикаси ҳукумати томонидан Ж.Ходжиев таклифига асосан 4 нафар гаровга олинган Япония давлати фуқароларига У.Махмутов ва уч нафар жангарилар алмаштирилган.

Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар ўз жиноий ҳаракатларини давом эттиришиб, 1999 йил октябр ойи охирларида Тожикистон Республикасининг Кафорнихон тумани, Сарчинор қишлоғида жойлашган жангарилар лагерида давлатга қарши ҳарбий-жиҳодий тайёргарликдан ўтган В.Ким, А.Зарипов ва бошқа 14 нафар диний экстремистлардан иборат гуруҳга яширин равишда мамлакат ичкарисига ўтиб, Тошкент вилоятидаги Чорвоқ сув омборини портлатиш, Чирчиқ шаҳридаги химия комбинати ва ҳарбий қисмларни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Сижжак" қишлоғидаги қароргоҳини босиб олишни топширган.

В.Ким раҳбар бўлган диний экстремистлар гуруҳи 1999 йил ноябр ойида Пангаз довони, Янгиобод-Бурчмулла йўналиши бўйича ҳаракат қилиб, Янгиобод шаҳри атрофи, Ўгам-Чотқол табиий қўриқхонаси ҳудудларида тинч аҳоли ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идора ходимлари билан тўқнашиб, қўриқхона ҳудудида ов қилиб юрган Ш.Эргашев, К.Нурматов, уларнинг қонунсиз фаолиятига чек қўймоқчи бўлган қўриқхона ходимлари П.Зоулошний, В.Зоулошний, Н.Соболев, Янгиобод шаҳар ИИБ бошлиғи В.Говорухин, бошлиқ ўринбосари Б.Пўлатов, ЖҚБ бошлиғи А.Қорабоев, ИИВ ходимлари В.Воронов, Р.Туляганов, Р.Васильев, жами 11 нафар бегуноҳ шахсларни отиб ўлдиришган.

Жиноий уюшма аъзоси У.Шукуров терговда аниқлашнинг имкони бўлмаган Тожикистон Республикаси фуқаролари Ахрор, Абдулло, Одилхон, Обидхон, Сиддиқ, Саидахмад, Аббос ва Тожикистонда жиноий фаолият кўрсатаётган ўзбекистонлик жиноий уюшма аъзолари М.Эшқулов, И.Ўроқов, У.Қудратов, Ф.Пўлатов ва бошқалар билан Ўзбекистонда "жиҳод" йўли орқали "Ислом" давлати қуриш мақсадида Тожикистон ва бошқа ҳудудларга ҳижрат қилиб келган жиноий уюшма аъзоларини Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар раҳбарлигидаги ҳарбий лагерларга жўнатиб, уларни ҳарбий, жисмоний, диний тайёргарликдан ўтказишга келишиб оладилар.

Шунга мувофиқ, У.Шукуров Ўзбекистон Республикасидан ҳижрат қилиб келган 20 дан ортиқ ўзбекистонлик жиноий уюшма аъзоларини 70.000 Россия рубли ҳисобига, ўзини Тожикистон Республикаси, Душанбе шаҳри, Ленин тумани, "Россия" жамоа хўжалигининг Киров участкаси, 175-хонадонида кутиб олиб, яшаш жой, озиқ-овқат билан таъминлаб, уларни ҳарбий лагерларга кузатиб келган.

Судланувчи Олимжон Абдумуталович Абдулвохидов жиноий уюшма аъзоси Қодиров Ҳабибулло (Иброҳим) билан У.Шукуров ва бошқалар томонидан ҳарбий лагерларга жўнатилган жиҳодий ҳаракат тарафдорларини Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар томонидан Кофарнихон туманидаги "Академия" мавзесида ташкил қилинган кучли радиоузаткич билан таъминланган махсус штабда кутиб олиб, жангарилар тайёрловчи ҳарбий лагерларга жўнатган. Ҳарбий тайёргарликдан ўтиб келганларни эса Ўзбекистонда террористик актларни амалга ошириш учун Тожикистон ва Қирғизистон ҳудудлари орқали Ўзбекистонга ўтказиш билан шуғулланиб келган.

Бундан ташқари, О.Абдулвоҳидов жиноий гуруҳ раҳбари Х.Қодировнинг топшириқлари асосида Ўзбекистон ва Қирғизистон ҳудудларига Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий тузумини "жиҳод" йўли билан ағдариш мақсадида юборилаётган жиноий уюшма аъзолари — "жангари"ларни махсус крассовкалар, кийим бош, озиқ-овқат ва керакли бошқа маҳсулотлар билан таъминлаб келган.

Ўзбекистон Республикаси ҳукуматининг Тожикистон Республикаси ҳукумати билан ўзаро келишувига кўра, 2000 йилнинг апрел-май ойларида Ж.Ходжиев бошчилигидаги жиноий уюшма жангариларини Афғонистонга ўтказиш тадбири ўтказилган.

Аммо, жиноий уюшма раҳбарлари Т.А.Юлдашев, Ж.Ходжиевлар Тожикистон Республикасининг айрим мансабдор шахслари билан жиноий тил бириктиришиб, халқаро жамоатчиликни алдашиб, Ж.Ходжиевнинг ҳарбий лагерида бўлган аёллар, болалар ва ёши ўтган шахслар ҳамда Тожик мухолифатининг айрим қўмондонларига тегишли бўлган жангариларни Ж.Ходжиевга тегишли бўлган жангарилар сифатида кўрсатишиб, уларни Афғонистонга ўтказиб юборадилар.

Аслида Ж.Ходжиевга тегишли бўлган жангарилар қурол-аслаҳалари билан яширин равишда Тожикистон Республикаси Тавилдарадаги лагеридан Лоджир ва бошқа тоғ қишлоқларига кўчирилиб, уларга Қирғизистон Республикаси, Боткент вилояти, Ўзбекистон Республикасининг Сурхондарё ва Тошкент вилоятларига яширинча ҳужум қилиш учун тайёргарлик кўриб туриш тўғрисида топшириқ берганлар.

Жиноий уюшма раҳбарлари Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевларнинг топшириғига биноан, 2000 йилнинг июн ойи бошларида жиноий гуруҳ раҳбари Исматов Тожиддин бошчилигидаги Ж.Ходжиевнинг дала лагерида махсус ҳарбий тайёргарликдан ўтган 20 нафар жангарилар 40 килограммдан бўлган қурол-аслаҳалар, 2 дона гранатамёт, 2 та РПК пулемёти, АКМ ва АКС-74 автоматлари, 1 та видеокамера, қўл гранаталари, ўқ-дорилар, алоқа учун рациялар, пичоқ, дурбин, тротил портлатгич ва қуёшли батареялар билан қуролланиб, контрабанда йўли билан Тошкент вилояти, Бўстонлиқ туманининг тоғли ҳудудларига ўтишиб, ўрмон хўжалигининг Тераклисой масканига жойлашиб олишган.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кириш вақтида озиқ-овқат маҳсулотлари олиш учун жўнатилган шу гуруҳ аъзоси, судланувчи У.Махмутов йўлда адашиб, Тожикистон Республикаси чегара қўшинлари ходимлари томонидан қўлга олиниб, Ўзбекистон Республикаси ҳукуматига топширилган.

2000 йилнинг 17 август куни Ўзбекистон Республикасининг 9209-сонли ҳарбий қисми катта лейтенанти Ш.Собиров бошчилигидаги Н.Ёров, Ю.Эшматов, О.Шерматов, У.Альбеков, Э.Бехбутовлардан иборат чегара қўшинлари аскарлари назорат-текширув хизматини бажариб юрган пайтида ушбу жиноий гуруҳ билан тўқнашиб қолишиб, бўлиб ўтган отишмада ўқ отар қуроли билан катта лейтенант

(Давоми 3-бетда).

(Давоми. Боши 2-бетда).

Ш.Собиров ва оддий аскар Э.Бехбутовлар отиб ўлдирилиб, сержант Н.Ёров, оддий аскарлар Ю.Эшматов, О.Шерматов, У.Альбековлар гаровга олинганлар.

2000 йил 28 август куни Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати қўшинлари томонидан Ўзбекистон Республикаси ҳудудига қонунсиз равишда кириб келган жангариларни аниқлаш тадбирлари давомида улар яшириниб олган жойлар аниқланиб, “Оқбулоқ” тоғли масканидаги қуролли тўқнашувда жангарилар тор-мор қилиниб, гаровга олинган Н.Ёров, Ю.Эшматов ва О.Шерматовлар қутқариб олинган.

Бўлиб ўтган қуролли тўқнашув натижасида оддий аскар У.Альбеков, 9117-ҳарбий қисм сержанти Р.Нарзиев, Чирчиқ шаҳар ИИБ кинологи оддий милиционер Э.Эмираджиевлар отиб ўлдирилганлар. Мудофаа вазирлигининг 6 нафар ходимлари турли даражадаги тан жароҳатлари олганлар.

2000 йил 24 июл куни У.Кўчқоров ва бошқа бир гуруҳ, жами 21 нафар шахси номаълум коммуфляж кийган ва қуролланган жангарилар Ўзбекистон Республикасининг Тожикистон Республикаси билан давлат чегарасининг Сурхондарё вилояти, Сариосиё тумани, Суфиёна жамоа хўжалигининг тоғли ҳудудларига яширин равишда ўтишиб, 25 июл куни соат 21.00 ларда Г.Хидиров номли жамоа хўжалигидаги “Зивар” қишлоғидан 9 километр масофада жойлашган “Турдихожи” яйловида бўлган чўпонлар Абдурайим Ботиров, Абдуманнон Ботиров, Ҳикматилло Шокиров, Олимжон Махмудов, Азамат Юсупов ва вояга етмаган Ҳабибулло Ботировларни қўрқитиб гаровга олганлар, уларни озиқ-овқат, қозон-товоқ ва 2 бош қўйларини сўйиб ўзлаштириб, ушбу юкларни ўзларига кўтартириб олиб кетишган.

Ушбу жангариларни излаб топиш ва йўқотишга қаратилган жанговар тўқнашувларда Ички ишлар вазирлиги, Чегара қўшинлари, Ички қўшинлар хизматчиларидан С.Садинов, М.Ражабов, У.Барнаев, Б.Ғаниев, Қ.Мамадалимов, А.Салимов, Ғ.Ражабов, А.Тошқулов, Ю.Охунов, Д.Тожибоев, Э.Отажонов, М.Жалилов, Қ.Хусанов, Ф.Абдуллаев, Ш.Ашуровлар, жами 15 нафар аскар ва зобитлар ҳалок бўлганлар ва 22 нафар аскар ва зобитлар турли даражадаги тан жароҳатлари олганлар, гаровга олинган шахслар 2000 йил 31 июл куни озод қилинганлар.

Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевларни “жиҳод” фарз бўлган, қуролланиб тегишли ҳудудларда қўпорувчилик ва террористик актларни амалга ошириш тўғрисидаги топшириғи асосида 2000 йилнинг 23 август куни Андижон вилояти, Избоскан тумани, Пойтуғ шаҳри, Дўстлик 2-тор кўчаси, 2-уйга “Ўзбекистон исломий ҳаракати” жиноий уюшмаси аъзолари ўқ отар қуроллар билан қуролланган Ғ.Мирзаев, И.Холмирзаев, З.Мирзаев, Н.Мирзаев, Х.Нурдинов, М.Махмудов, М.Абдулахатов, О.Хакимов ва Д.Қадировлардан иборат жиноий гуруҳ аъзолари тўпланишиб, М.Одилова ва вояга етмаган 10 ёшли Наврўзбек, 11 ёшли Ниёзбек Мирзаевларни гаровга олганлар.

Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идора ходимларининг гаровдагиларни қўйиб юбориш ва қуролларни топшириб таслим бўлиш ҳақидаги талабига жангарилар ўз қуролларидан ўқ узишиб, Андижон вилоят ИИБ жамоат тартибини сақлаш бўлими бошлиғи, милиция полковниги Б.Ҳошимовни отиб ўлдиришган, вилоят ИИБ ходимлари Ш.Зоҳидов, А.Абдуқаххаров, П.Нишонов, А.Хотамов, В.Юлдашев, Ф.Қўлдошев, О.Отақулов ва Л.Йўлчиевларга турли даражадаги тан жароҳатлари етказганлар.

Ўтказилган тадбир натижасида уларнинг барчаси йўқ қилиниб, гаровга олинганлар озод қилинган, воқеа жойидан 7 дона ов милтиқлари, 1 та қиркма милтиқ, 5 дона қўлда ясалган тўппончалар, 3 дона аррасимон ханжарлар, 2 дона РГД-5 жанговар гранаталари, кўплаб ўқ-дорилар, 20 дан ортиқ диний ақидапарастлик ғоялари билан йўғрилган ҳамда “жиҳод”га даъват этувчи адабиётлар олинган.

Т.Юлдашев, Ж.Ходжиев ва бошқа жиноий уюшма аъзоларининг “Адолат”, “Товба”, “Ислом маркази”, “Ислом уйғониш хизби”, “Ислом лашкарлари” каби гуруҳларда содир қилган жиноий фаолиятлари қуйидагилар билан тасдиқланади:

Суд мажлисида сўроқ қилинган жабрланувчи Ў.Эргашев, Ҳ.Исмоилова, М.Рахимов, Т.Турсунбоев, Н.Абдуллаев, З.Бўрибоев, Т.Қодиров, А.Жакпаров, М.Саидов, С.Фозилова, А.Жўраевларнинг кўрсатувларидан маълум бўлишича, 1991-1992 йиллар давомида Т.Юлдашев бошчилигидаги жиноий гуруҳ аъзолари уларни уриб-қийнаб, ўзларининг қароргоҳларида қонунсиз ушлаб турганлар, аслида содир қилмаган жиноятлари учун асоссиз равишда туҳмат қилиб, улардан тамагирлик йўли билан пуллар олишиб, фуқароларни қадр-қимматини асоссиз равишда камситганлар ҳамда Наманган шаҳрининг турли жойларида қонунсиз митинглар ўтказиб, Ислом давлати қуришга даъват қилганлар.

Гувоҳ Х.Сатимов судда 1991 йил 2 августда Наманганда у томонидан “Адолат” уюшмаси ташкил қилиниб, уни низоми ишлаб чиқилгани, аммо низом Адлия вазирлигидан рўйхатдан ўтмагани, Т.Юлдашев “ваҳҳобий” оқимининг аъзоси бўлиб, унинг мақсади Ўзбекистонда исломий давлат қуришдан иборат бўлгани, Намангандаги митинг ва ўзбошимчаликлар Тохир Юлдашев томонидан уюштирилгани, унинг томонидан ташкил қилинган “Ислом лашкарлари” ҳақиқатан ҳам қонунга хилоф ишларни қилиб, кишиларни сабабсиз жабрлаб келганини кўрсатди.

Суд мажлисида сўроқ қилинган гувоҳ В.Эгамбердиев 1990 йилда “Уйчи” кўчасида жойлашган “Гумбаз” масжидига қатнаб, у ердаги даъватларни эшитгани, ташкилий ишлар бўйича Тошкент шаҳрига кўп марта бориб келганлиги сабабли, уни Т.Юлдашев “Ислом уйғониш хизби”га раис қилиб тайинлагани, “Ислом уйғониш хизби”нинг асосий мақсади Ўзбекистонда Ислом давлати ўрнатиш бўлгани ва шу мақсадга қонуний йўл билан бориш кераклиги ҳақида кўрсатув берди.

Гувоҳлар Р.Э.Ходжиев, А.Д.Ҳайдаров, Қ.Н.Солихонов, М.Х.Солиевнинг тергов давридаги кўрсатувларига кўра, улар 1990 йилдан бошлаб Т.Юлдашев бошчилигида тузилган гуруҳга аъзо бўлиб, Қашқадарё вилоятининг Касби туманида 3 кун Т.Юлдашев билан биргаликда “Ислом давлати қуриш” ҳақида даъват қилиб келганлар. Шундан сўнг “Товба”, “Ислом лашкарлари” гуруҳлари тузилиб, шу гуруҳ аъзолари Покистонда 4 ой мобайнида “Даъват-Таблих амаллари” ни ўрганиб келишган. Уларнинг мақсадлари Ўзбекистонда, қолаверса, ер юзида Ислом давлати қуриш, Қуръон ҳукмларини жорий қилиш бўлиб, гуруҳ аъзолари “Бойтулмол” жамғармасига пул ажратганлар. Т.Юлдашев Намангандаги даъватчилар гуруҳини бошқариб, уни “амир” деб аташган.

Судланувчи С.Мадаминовнинг ўлкашунослик музейида сақланган тарихий ёдгорлик - қимматбаҳо тангани ўзлаштирганлиги, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ваколатини эгаллашга ва Конституциявий тузумни ағдаришга қаратилган фаолияти қуйидаги далиллар билан тасдиқланади:

Судда сўроқ қилинган жабрланувчи О.Жумаев, Элликқалъа туманидаги ўлкашунослик музейида сақланаётган VII асрда қимматбаҳо металлдан зарб қилинган тангани С.Бекчанов орқали С.Мадаминовга бериб қайтариб ололмаганлигини, гувоҳ С.Бекчанов ушбу тангани С.Мадаминовга бериб, ушбу тангани С.Мадаминовдан бир неча марта сўраб, қайтариб ололмаганлигини, гувоҳ Б.Шокиров, О.Ориповлар ўзларининг кўрсатувларида “Миллий Мажлис” тўғрисида тузуг ва битим лойиҳаси ишлаб чиқилиб, унда республика ҳудудида мустақил фаолият кўрсатувчи ва қонун лойиҳалари ишлаб чиқиш ваколатлари берилганлиги, С.Мадаминов ушбу лойиҳани шахсан ўзи кўриб, тегишли ўзгартиришлар киритиб берганлигини кўрсатишган.

Тергов даврида гумондор ва айбланувчи тариқасида сўроқ қилиниб, кўрсатуви суд мажлисида ўқиб эшиттирилиб муҳокама қилинган С.Мадаминов ўз кўрсатувида “Миллий Мажлис” тузишга алоқаси йўқлигини билдирса-да, Б.Шокировнинг уйидан тинтув пайтида топилган Ўзбекистон Республикаси “Миллий Мажлиси” нинг тузуги лойиҳасига ўз қўли билан бир қанча ўзгариш ва қўшимчалар киритганлигини билдирган.

Суд-хатшунослик экспертизаси “Тузук” ка киритилган ўзгаришлар С.Мадаминов томонидан бажарилганлиги ҳақида хулоса берган.

Судда сўроқ қилинган гувоҳ М.Жўраев С.Мадаминовнинг топшириғига асосан, 18 нафар қашқадарёлик йигитларни Туркияга ўқишга юбориш баҳонасида, аслида уларни Ўзбекистонда ҳарбий ҳаракатлар ўтказишда иштирок этиши мақсадларида Чеченистондаги ҳарбий лагерга юборганлигини, 30 минг нусхадаги “Эрк” рўзномасини С.Мадаминов топшириғига кўра тарқатиш учун Ю.Рўзимуродовга берганлигини билдирди.

Гувоҳ Ю.Рўзимуродов норасмий “Эрк” партияси раҳбари С.Мадаминовнинг топшириғига асосан, М.Жўраев томонидан юборилган йигитларни Чеченистонда учратиб, уларни пул билан таъминлаб, Ўзбекистонга кетишларига ёрдам берганлиги, “Эрк” газетасини Киевда чоп этишда иштирок этганлигини кўрсатди.

Судланувчилар Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар раҳбарлигидаги жиноий уюшмага кирган жиноий гуруҳлар томонидан Наманган ва Андижон вилоятларида содир этилган босқинчилик билан боғлиқ жиноий фаолиятлари қуйидаги далиллар билан тасдиқланади:

Суд мажлисида сўроқ қилинган жабрланувчи ва гувоҳлар А.Хожихонов, М.Нигматова, Т.Исматуллаев, Убайдуллаев Қобилжон, Убайдуллаев Оқилжон, Убайдуллаева Ойдин, Р.Абдуллаев, С.Ризаев, Ш.Мадазимов, Б.Акромов, Б.Хакимов, М.Холматова, Ф.Исмоилов, М.Мажидов, А.Абдурахманов, М.Тожибоева ва бошқалар ўзларининг кўрсатувларида уларни уйларига тунда қуролланган, ниқоб кийган босқинчилар бостириб кириб, уларни уриб, дўппослаб, қўл-оёқларини боғлаб, оила аъзоларини қийнаб ўлдиришганлиги, ушбу босқинчилик жиноятларини Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар бошчилигидаги жиноий уюшманинг К.Зокиров, А.Юлдашев, Ш.Мадалиев, З.Махмудовларнинг гуруҳлари содир этганликларини баён қилишди.

Иш бўйича дастлабки тергов ва судда сўроқ қилинган, баённома ва видеотасмага ёзилган кўрсатувлари суд мажлисида муҳокама қилинган К.Зокиров, Ж.Тургунов, М.Ашуров, О.Сулайманов, Д.Иргазиев, Н.Махмудов, М.Маматов, Ж.Абдуллаев, Ф.Мадаминов, З.Деҳқоновларнинг кўрсатувларига қараганда, 1995-1997 йиллар давомида Наманган ва Андижон вилоятида яшаётган бой-бадавлат хонадонларнинг рўйхатини белгилаб олишиб, босқинчилик жиноятларини содир этишганини, халқ олдида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимларини ночор қилиб кўрсатиш мақсадида бир қанча фуқароларни қасддан ўлдирганликларини, жумладан, ички ишлар бўлими ходими Б.Убайдуллаевни ўлдириб, уни танасидан кесиб ажратиб олинган бошини Наманган вилоят ИИБ ўринбосарининг дарвозасига осиб кетишганлигини, босқинчилик натижасида қўлга киритилган мулкларининг бир қисмини жиҳодий ҳаракатни амалга оширишга қаратилган “бойтулмол” жамғармасига ўтказиб турилганлигини, шу жамғармадаги маблағлар Ж.Ходжиевнинг Тожикистон Республикаси, Тавилдарадаги ҳарбий лагерига юбориб турилганлигини, уларни мақсади мавжуд ҳокимиятни “жиҳод” йўли билан ағдариб Ислом давлати қуриш бўлганлигини кўрсатишган.

Суд-тиббиёт экспертизаларининг берган хулосаларига кўра, Андижон ва Наманган вилоятларида жиноий уюшма томонидан содир қилинган босқинчилик ва қотиллик жиноятлари натижасида 15 нафар фуқаро ўқотар ва ўткир тиғли қуроллардан ўлдирилган, 36 нафар жабрланувчиларга турли даражадаги тан жароҳатлари етказилган.

Судланувчи Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар томонидан ҳарбий лагерларга даъват қилиш ва жангариларни тайёрлаб, уларни террористик актларни содир этишлик учун Ўзбекистон Республикаси ҳудудига киритишлик билан боғлиқ жиноий фаолиятларини тасдиқловчи далиллар:

Дастлабки тергов ва судда сўроқ қилинган гувоҳ С.Хамидов, А.Ишанов, И.Изабосаров, М.Ашуров, Ж.Тургунов, Х.Атамуратов ва бошқалар ўз кўрсатувларида жиҳодий ҳаракат аъзоларининг даъватлари асосида Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар раҳбарлигидаги Тожикистоннинг Тавилдара, Чеченистоннинг Сержанюрт, Шалидаги ҳарбий лагерларида пистолет, автомат, гранатамёт, пулемёт, зенит қурилмаси, гаубицалардан отишни, уриш тактикасини, топографияни, қўлбола портловчи моддаларини ясашни, стратегик объектларни портлатишни ўрганганликларини, Т.Юлдашев, Ж.Ходжиев ва жиҳодий ҳаракатларга содиқлиги, “амир”ларига сўзсиз итоат этиб, топшириқларини бажаришга “байъат-қасамёд” қабул қилганликларини, уларнинг асосий мақсади мавжуд ҳокимиятни “жиҳод” йўли билан ағдариб ташлаб, “Ўзбекистонда жиҳодий йўл билан Ислом давлати қуриш” дан иборат бўлганлигини, шу мақсадда уларни террористик актларни амалга ошириш учун қурол-яроғ ва портловчи моддалар билан Ўзбекистон Республикаси ичкарисига жўнатишганликларини баён қилишган.

Судда сўроқ қилинган гувоҳ А.Шарипов, В.Эгамбердиев ва бошқалар Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевларнинг топшириғига кўра, Ислом динини ўргатиш ниқоби остида Ўзбекистондан ёш бақувват йигитларни Ж.Ходжиевнинг Тавилдарадаги ҳарбий лагерига даъват қилиб жўнатишганликларини баён қилишган.

Шунингдек, ишга далилий ашё сифатида қўшилган Ж.Ходжиевнинг Тожикистондаги Тавилдара ҳарбий лагерида жангариларни ҳарбий тайёргарликлари ҳақидаги ҳамда уни жиҳодий ҳаракатта даъватлари ҳақида ўзлари томонидан ёзилган видеотасма ҳамда Т.Юлдашевнинг Тожикистонда жиҳодий ҳаракатта даъватлари ҳақида ўзлари томонидан ёзиб олинган ва суд мажлисида намойиш этилган видеотасма ва бошқа далиллар билан тасдиқланади.

Судланувчилар Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиевлар раҳбарлигидаги жиноий уюшмага қарашли Х.Атамуротов ва В.Кимларнинг жиноий гуруҳлари томонидан содир этилган жиноятлар қуйидаги далиллар билан тасдиқланади:

Жабрланувчилар Е.Маматходжаева-турмуш ўртоғи Маматходжаев Анвар, Отажонов Холмурод-ўғли Отажонов Эломон, Зоулошнева Ольга-турмуш ўртоғи Зоулошнев Павел Ким Вячеслав ва бошқа жиноий гуруҳ аъзолари томонидан содир қилинган босқинчилик ва жангларда ҳалок бўлганлигини кўрсатишган.

Жабрланувчи Раимова Гулшан ва Худойберганов Бахтиёрлар суддаги кўрсатувларида, 1999 йил 30 март куни бир гуруҳ қуролланган босқинчилар томонидан гаровга олинган Тошкент — Урганч автобусида бўлиб, босқинчилар автобусдаги одамларни ўлдириш билан қўрқитиб, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимларининг талабларини бажармай, уларни “кофир” деб ҳақоратлаб, йўловчилардан Олим деган йигитни ва гаровга олинганларни қутқаришда яна 4 нафар бегуноҳ шахсларни отиб ўлдиришганлигини, дастлабки тергов ва бўлиб ўтган суд жараёнларида ушбу жиноятни Х.Атамуратов, В.Ким ва С.Бобаджановлар раҳбарлигидаги жиноий гуруҳ содир этганлигини билганликларини баён қилишган.

Тергов ва судда сўроқ қилиниб, кўрсатувлари ўқиб эшиттирилиб, муҳокама қилинган Х.Халилаев, О.Шарипов, Т.Бобаджанов, С.Бобаджанов, И.Хажиевларнинг кўрсатувларига қараганда, улар Чеченистоннинг Шали қишлоғида жойлашган Хаттобнинг ҳарбий дала лагерида махсус ҳарбий тайёргарликдан ўтишган. Ўзбекистонда “жиҳод”ни амалга ошириш ва жангарилар лагерини моддий томондан таъминлаш учун қуролланган гуруҳ тузиб, бадавлат фуқароларнинг уйларига қуролли босқинчилик қилиб, мол-мулкларини олиб кетишганлигини билдирган.

Тергов ва судда сўроқ қилиниб, суд мажлисида кўрсатувлари ўқиб эшиттирилиб муҳокама қилинган гувоҳ О.Рузметов, С.Аллаяровларнинг берган кўрсатувларига қараганда, 1997-1998 йиллар давомида Чеченистондаги жангарилар тайёрлаш лагерида ҳарбий тайёргарликдан ўтиб, Бурчмулла қишлоғида Тожикистондан келган жангарилар билан қўшилишиб, Чирчиқ шаҳридаги ҳарбий қисмларга ҳужум қилиб, у ердаги ўқ-отар қуроллар ва ўқ-дориларни эгаллаб, Чорвоқ сув омборини портлатишга тайёрлаб, Ўзбекистон Республикаси раҳбарлари олдига ўз талабларини қўйиш мақсадида тайёргарлик ишларини олиб боришган. Қуёш қўрғонида яшовчи А.Матходжаевнинг уйига бостириб киришиб, А.Матходжаев ва унинг турмуш ўртоғининг қўл-оёқларини боғлаб, уни қийнаб, уриб-тепиб, бўғиб ўлдириб, “Тико” русумли автомашинасини, қимматбаҳо мол-мулкларини эгаллашган. Т.Жуманазаровнинг уйига босқинчиликка боришга тайёргарлик кўраётганларини сезиб қолган ИИБ ходимлари Б.Матризаев, И.Сапаев, Б.Жуманиёзовларни пистолетдан отиб, воқеа жойидан қочиб кетишган. М.Сапаров, В.Ким, А.Зарипов, У.Юсуповлар Туркманистон Республикаси Лебоб вилояти Газ Ачак қўрғонида жойлашган божхона ходими Д.Дурдиев, милиция ходимлари М.Абилов, М.Нуриевларни ўзларида бўлган пистолет билан отишган.

Суд-тиббиёт экспертизасининг хулосасига кўра, Тошкент-Ургенч автобусида бўлган фуқаролар, О. Бозорбоев, Қ. Сапаев ҳамда гаровга олинган фуқароларни озод қилиш тадбирида иштирок этган МХХ ходимлари Э. Гиязов, С. Ничуперинко, С. Давидовлар ўқ отар қуролларидан етказилган жароҳатлар оқибатида ҳалок бўлганлар.

Судланувчилар С.Мадаминов, Т.Юлдашев, Ж.Ходжиевлар Ўзбекистонда Конституциявий тузумни фитна уюштириш йўли билан ағдариб ташлаш мақсадида бирлашган ҳолда олиб борган жиноий фаолиятлари қуйидаги далиллар билан тасдиқланади:

Тергов ва судда сўроқ қилиниб, баённома ва видеотасмага туширилган кўрсатувлари судда муҳокама қилинган жиноий уюшма раҳбарларидан ҳисобланган Б.Абдуллаев, З.Асқаров, К.Зокиров, О.Болтаевларнинг кўрсатувларидан маълум бўлишича, 1997-1998 йилларда Истанбул, Боку, Қобул ва Теҳронда бўлиб ўтган Т.Юлдашев, С.Мадаминов ва бошқалар иштирокида уюштирилган учрашувларда иштирок этишган. Бу учрашувларда Ўзбекистонда “жиҳод”га даъват қилиш ва унинг тарафдорларини кўпайтириш, жиноий уюшма аъзоларини чет эл ҳарбий лагерларида ҳарбий тайёргарликдан ўтказиш, жиҳодий ҳаракатлардаги тарқоқликларни бартараф қилиш, ҳарбий тайёргарликка юборилаётган йигитларнинг сонини ошириш, 1999 йил баҳор ойларида Ўзбекистондаги мавжуд тузумни “қуролли жиҳод” йўли билан ағдариб, ислом давлати қуриш, бунинг учун Тошкент шаҳри ва Фарғона водийсида террористик ва қўпорувчилик ҳаракатлари содир қилингандан кейин Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиев жангарилари билан Ўзбекистонга бостириб кириши режалаштирилган. С.Мадаминов бу жиҳодий ҳаракатлар учун 1.600.000 АҚШ долларини ажратишга ваъда берган. Бўлажак давлатда С.Мадаминов раҳбар, Т.Юлдашев мафкура ишлари бўйича, Ж.Ходжиев ҳарбий ишлар бўйича масъул бўлиши ҳақида келишилган.

Суд мажлисида гувоҳ тариқасида сўроқ қилинган Р.Маматқулов ва Ф.Асқаровларнинг кўрсатувларидан маълум бўлишича, 1997-1998 йилларда жиҳодий ҳаракат раҳбарлари ўртасида ўтказилган учрашувларда улар ҳам қатнашган, шу учрашувларда Ўзбекистон Республикасида террористик актлар амалга оширилиб, 1999 йил баҳор ойларида Т.Юлдашев ва Ж.Ходжиев жангарилари билан Ўзбекистонга бостириб кириши режалаштирилган. З.Асқаровнинг топшириғи билан Муҳаммад Солихни, унинг ўғли, қизи ва укасини паспорт учун тушган суратларини олиб, Б.Ахмедов орқали қалбаки Қирғизистон паспортини тайёрлаб беришган, 1999 йил 16 февралда Тошкент шаҳрида террористик актлар ўтказилгандан кейин, Туркиянинг Истанбул шаҳрида С.Мадаминов билан, Эрон давлатининг Теҳрон шаҳрида Т.Юлдашев билан учрашганларида улар портлашда “Президент ва бошқа раҳбарлар ўлмасдан қолибди, энди ишимиз яна орқага сурилади”, — деб афсусланганлигини айтишган.

Гувоҳ тариқасида сўроқ қилинган Бекчанов Мухаммаджон ўзининг кўрсатувларида, 1997 йил июл ойида акаси С.Мадаминовнинг Истанбул шаҳридаги уйига борган ва у ерда ўтказилган йиғилишда Т.Юлдашев, З.Асқаров, Б.Абдуллаев ва бошқаларни кўрганлиги, учрашув мазмуни нимадан иборат эканлигини билмаганлигини, чунки улар алоҳида хонада суҳбатлашганларини баён қилди.

Тергов даврида сўроқ қилиниб, кўрсатуви суд мажлисида ўқиб эшиттирилиб, муҳокама қилинган гувоҳ Махмудов Мамадали Ахмедович 1998 йилда С.Мадаминов билан унинг чақириғи бўйича Киев шаҳрида учрашганда, у Ўзбекистонда давлат тепасига сиёсий йўл билан келиш имконияти йўқлиги, фақатгина Президентни бирор-бир мажлисда қўлга олиб истеъфога чиқишини талаб қилиш, бунинг учун уни Ўзбекистон, Тожикистон ва Афғонистонда қуролланган йигитлари борлигини, Т.Юлдашев билан алоқаси яхшилигини, С.Мадаминов берган 9000 АҚШ долларига “Нексия” автомашинаси сотиб олиб, унинг топшириқларини бажариб юрганлигини кўрсатган.

Судланувчилар М.Казиев, У.Бобаджанов, Х.Рахманов, Ш.Каримов, Н.Джалалов, Ю.Умаровлар жиноий уюшманинг бошқа аъзолари билан 1999 йил 16 февралда Тошкент шаҳрида террористик актларни содир этганликлари қуйидаги далиллар билан тасдиқланади:

Тергов ва судда сўроқ қилиниб, баённома ва видеотасмага туширилган кўрсатувлари судда муҳокама қилинган, 1999 йил 16 февралда Тошкент шаҳрида содир қилинган актларни бевосита ижрочиларидан бири З.Хасановнинг кўрсатувига қараганда, у 1998 йилда Чеченистондаги ҳарбий лагерга бориб, у ерда ўқотар қуроллардан отишни, яккама-якка кураш усулларини ўрганган. Ҳарбий тайёргарликдан ўтишдан мақсад Ўзбекистонда ва бошқа жойларда “Ислом давлати” қуриш, бу давлатни қуриш учун “жиҳод”, яъни уруш қилиш, давлат раҳбарларини ўлдириш, давлат аҳамиятига эга бўлган объектларни портлатишдан иборат бўлган. Оқимнинг раҳбарлари Тохир Юлдашев, ундан кейин Казим Закиров, Ж.Ходжиев, Бахром Абдуллаев, Муродилло Казиев, Рустам Маматқуловлар эканлигини билган. 1999 йил январ ойида Казиев Муродиллонинг топшириғига биноан Тошкентдаги Ҳасанбой қишлоғида яшовчи божасининг уйига келиб, у ерда Казиев Муродилло, Каримов Шавкат, Умаров Юлдош, Абдурахманов Мухаммад, Бобаджанов Улуғбек, жами 9 киши Тошкентда қўпорувчилик ҳаракатларини ўтказиш ҳақида маслаҳатлашганлар. 1999 йил 13 феврал куни Сирғали машина бозоридан 3 та “Запорожец”, 1 та ГАЗ-21 автомашиналарини сотиб олишиб, автомашиналарга тайёрланган портловчи моддаларни жойлаштиришган. 1999 йил 16 феврал куни эрталаб қизил рангли “Запорожец” машинасига Рахмонов Хамид билан биргаликда портловчи моддани портлаш соатини 10.50 га қўйиб, машинани ИИВ поликлиникаси ва республика МХХ “Т” идораси олдига қўйиб кетганлар.

Тергов ва судда сўроқ қилиниб, кўрсатувлари ўқиб эшиттирилиб, судда муҳокама қилинган Бегали Султоновнинг кўрсатувларига кўра, у 1999 йилнинг бошларида Тошкент шаҳар С.Раҳимов тумани Тансиқбоев даҳасидаги А.Сайдалиевнинг қуриб битказилмаган участкасида З.Хасанов, М.Казиев, М.Абдурахманов, Ш.Каримов, Ю.Умаров, Н.Джалолов ва бошқалар билан 2 тоннадан кўпроқ миқдордаги портловчи моддаларни Тошкент шаҳрида террористик актларни амалга ошириш учун тайёрлаганлар.

Суд мажлисида сўроқ қилинган гувоҳ Н.Юлдашев жиноий гуруҳ раҳбари М.Казиев, божаси З.Хасанов ва бошқалар томонидан террористик актларни амалга ошириш учун тайёрланган портловчи моддалар ва ўқ-отар қуролларини уйида яшириб сақлаб, 1999 йил 16 феврал куни Тошкент шаҳридаги терракт ижрочилари З.Хасанов ва Х.Рахмановларни қочиб кетишига ёрдамлашганини баён қилган. Суд мажлисида кўрсатилган фотосуратлар ичидан у М.Казиев, Х.Рахманов, Ш.Каримовларни Тошкентда бўлган портлатишларни ижрочилари сифатида таниб олган.

Тергов ва судда сўроқ қилинган, кўрсатувлари суд мажлисида ўқиб эшиттирилиб, муҳокама қилинган гувоҳ Ш.Шеров 1998 йил март-июл ойларида Чеченистондаги ҳарбий лагерда М.Казиев, У.Бобаджанов, Ю.Умаров ва бошқалар билан ҳарбий тайёргарликдан ўтган ва у ерда жиноий уюшма раҳбари Т.Юлдашевга итоат этишликка қасамёд қабул қилган. 1998 йил сентябр ойида М.Казиевнинг буйруғи билан укаси Б.Шеров ва қўшниси Х.Камаловлар билан биргаликда Тожикистондаги Ж.Ходжиевнинг ҳарбий лагерида таълим олиб қайтган. 1999 йил 17 феврал куни Олмаотадаги у яшаб турган уйга З.Хасанов, М.Казиев, Ю.Умаров, Х.Рахманов ва С.Юлчиевлар келиб, унга Тошкент шаҳридаги портлатишларни улар содир этишганлигини айтишган.

Судда сўроқ қилинган жабрланувчи ва гувоҳлар О.Мажидов, Қ.Ортиқов, Б.Тулагановлар 1999 йил 16 феврал куни ўзларининг автомашиналарида кетаётганларида уларни қуролланган икки нафар жиноятчилар йўлларини тўсиб, автомат ўқталиб, автомашиналарини олиб қочиб кетганларини кўрсатганлар. Суд мажлисида кўрсатилган фотосуратлар ичидан Каримов Шавкат ва Казиев Муродиллаларни таниб олганлар.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ ЭКБнинг ва Х.Сулаймонова номли РИТКМнинг экспертлари томонидан берилган хулосага кўра, Тошкент шаҳрида 1999 йил 16 феврал куни содир этилган террористик актларда портловчи модда сифатида аммиакли селитра ва алюмин кукунидан иборат портловчи аралашма ишлатилган бўлиб, қўлбола усулда тайёрланган.

Суд-тиббиёт экспертизаси хулосаларига кўра, тераристик актларнинг қурбонлари бўлган 16 нафар фуқароларнинг ўлимига портлаш натижасида турли металл парчалари ва портлаш тўлқинининг кучли зарбаси билан етказилган оғир тан жароҳатлари сабаб бўлган.

Судланувчилар Т.Юлдашев, Ж.Ходжиев ва бошқа жиноий уюшма аъзолари томонидан 2000 йил Сурхондарё ва Тошкент вилоятларининг тоғли ҳудудларида содир этилган жиноятлар қуйидаги далиллар билан тасдиқланади:

Иш бўйича судланувчи тариқасида сўроқ қилинган У.Е.Махмутовнинг кўрсатувига қараганда, у 1999 йил 27 сентябр куни соат 11 ларда уларни қўриқлаш учун беркитилган оддий аскар Б.Рахимовни чегарага яқин жойда бошига болға билан уч маротаба уриб, унинг автомат ва ўқ-дориларини эгаллаб, Боткент вилоятида жанг олиб бораётган Ж.Ходжиевнинг жангариларига қўшилиш учун кетаётганларида Қирғизистон Республикаси ИИБ ходимлари томонидан қўлга олинган. 1999 йил октябр ойи охирларида Қирғизистон ҳукумати Ж.Ходжиев томонидан 4 нафар Япония давлатининг гаровга олинган фуқаросига уни ва 3 нафар жангариларни алмаштирган. У Тожикистоннинг Тавилдара қишлоғида жойлашган Ж.Ходжиевнинг ҳарбий лагерига келиб Ж.Ходжиев ва унинг ўринбосари Р.Охуновнинг ҳайдовчиси бўлиб юрган.

2000 йил апрел ойида Ўзбекистон ҳукумати билан Тожикистон ҳукумати ўртасидаги ўзаро келишувга кўра, Тожикистон ҳукумати Ж.Ходжиев бошчилигидаги Тавилдарада жойлашган ҳарбий лагерда тайёргарлик ўтаётган жангариларни Тожикистон ҳудудидан чиқиб кетишларини талаб қилгандан сўнг, Ж.Ходжиев томонидан 300-400 га яқин жангарилар ажратилиб, улар ҳукумат билан бўладиган музокарадан бир кун олдин яширин равишда Тавилдарадан 150 километрлар узоқликдаги Ложир қишлоғига жойлаштирилган, Афғонистонга эса касалманд шахслар, аёллар, болалар ва қариялар юборилган. Ж.Ходжиев томонидан Тожикистон ва Ўзбекистон ҳукуматини чалғитиб олиб қолинган жангарилар кичик-кичик гуруҳларга бўлиниб, Ўзбекистон ҳудудига яширин равишда ўтказилиб, жиҳодий ҳаракатлар бошланишини кутиб туришлари лозим бўлган.

2000 йилнинг июн ойида Р.Охунов топшириғига кўра, Т.Исматов бошчилигидаги 20 кишидан иборат гуруҳга ўзи ҳам аъзо бўлиб кириб, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида террористик ва қўпорувчилик ҳаракатларини амалга ошириш учун Душанбе вилояти Шарифобод оромгоҳидан “КамАЗ” автомашинасида яширинча Хўжанд вилоятига келишган ва шу ердан қолган масофани пиёда босиб ўтишган. Гуруҳ аъзолари 40 килограммдан қурол-аслаҳалар, 2 дона гранатамёт, 2 дона РПК пулемёти, АКМ ва АКС-74 автоматлари, 1 дона видеокамера, қўл гранаталари, ўқ-дорилар, рациялар, пичоқ, дурбин, тротил портлатгичи ва қуёшли батареялар билан қуролланганлар. Улар белгиланган топшириққа кўра Ўзбекистон Республикасининг Бўстонлиқ тумани тоғли ҳудудларига жойлашиб, мадад кучларини кутишлари, буйруққа асосан ҳужумга ўтишлари лозим бўлган. 2000 йил 1 август куни у озиқ-овқат олиш мақсадида Ашт туманида аҳоли яшайдиган жойга борганида йўлдан адашиб, Тожикистон чегарачилари томонидан ушланиб, Ўзбекистон ҳукуматига топширишган.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар ва Чегара қўшинлари томонидан Бўстонлиқ тумани тоғли ҳудудларида тор-мор қилинган жангариларнинг мурдалари кўрсатилганда уларни ўзи билан кириб келган жангарилар эканлигини таниб олган.

Иш бўйича судланувчи тариқасида сўроқ қилинган О.А.Абдулвохидовнинг кўрсатувларига қараганда, 1999 йил сентябр ойида Ахрор исмли шахснинг даъвати бўйича Кофарнихон туманида жойлашган Ж.Ходжиевнинг “Академия” деб номланган штабига борган. У ерда амир Муҳаммад Тохирга, яъни Т.Юлдашевга тўлиқ итоат қилиш, бир томчи қони қолгунича Ўзбекистонда ислом давлати қуришга ҳаракат қилиш тўғрисида қасамёд қабул қилган. Унинг вазифаси Ўзбекистондан ҳижрат қилиб келган шахсларни Тавилдарадаги ҳарбий лагерга жўнатиш ва жангариларни озиқ-овқат, кийим-кечак билан таъминлашдан иборат бўлган.

2000 йил апрел ойида Тожикистон ҳудудидан Ж.Ходжиев бошчилигидаги жангарилар Афғонистонга кўчирилиши бошланганда 300-400 га яқин жангарилар ажратилиб, яширин равишда Тавилдарадан 150 км. лар узоқликдаги Ложир қишлоғига жойлаштирилиб, уларга Ўзбекистонга “жиҳод” қилиш учун кириб боришга тайёргарлик кўриш тўғрисида топшириқ берилган.

2000 йил июл ойи бошларида видеокамера, рация ва антенна, ўқ-отар қуроллар билан қуролланган 20 кишидан ортиқ Ўзбекистонга “жиҳод” учун кетаётган жангариларни Россия давлат рақами бўлган “КамАЗ” автомашинасида Сурхондарё вилоятининг Узун ва Сариосиё туманлари чегаралари яқинига ташлаб келишган.

Судлов ҳайъати суд мажлисида текширилган далилларни ҳар томонлама синчиклаб таҳлил қилиб, жиноий уюшма раҳбар ва аъзолари томонидан 1990-2000 йиллар давомида:

турли хил диний экстремистик ва ғайриконституциявий ташкилотлар тузиш;

масжидлар ва оммавий ахборот воситаларида Конституциявий тузумни зўрлик билан ўзгартиришга даъват этиш;

вилоятларда босқинчилик, қотиллик жиноятларини содир этиб, бу жиноятлар натижасида олинган маблағларнинг бир қисмини жиҳодий ҳаракатларни қўллаб-қувватловчи “Бойтулмол” жамғармасига тўплаб, ҳарбий лагерларга ўтказиш;

ҳарбий лагерларда уюшма аъзоларини қуроллардан фойдаланиш, террористик актларни амалга ошириш, уруш олиб бориш тактикасига ўргатиш;

уларни қуроллантириб, Ўзбекистон Республикаси ҳудудига давлат чегараларини бузиб яширин равишда ўтказиш;

йирик аҳоли пунктлари ва ҳарбий стратегик объектларда террористик актларни содир қилиш;

давлат ва жамоат, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар раҳбарларини ўлдириб, уларни халқ кўзи олдида ожиз қилиб кўрсатиш борасидаги жиноий фаолиятларида ўзаро узвий боғлиқлик борлигини кўради ва уларнинг асл мақсадлари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги давлат тузумини Конституцияга хилоф равишда ўзгартириб, қонуний равишда халқ иродаси ва хоҳиши билан сайлаб қўйилган Президент ҳаётига тажовуз қилиб, ҳокимиятни босиб олишдан иборат бўлган деб ҳисоблайди.

Судлов ҳайъати судланувчиларга жазо тайинлашда, уларнинг содир этилган жиноятлардаги иштирокчилик даражасини, вазифасини, шахсини, ёшини, шунингдек, улар томонидан ўта оғир жиноятлар содир этилиб, ушбу жиноятлар натижасида оғир оқибатлар келиб чиққанлигини, уларнинг қилмишлари, жиноий ҳаракатлари Ўзбекистон халқи, давлат Мустақиллиги, фуқароларнинг хавфсизлиги ва жамиятнинг тараққиётига ўта хавфли эканлигини, бу жиноятлар оқибатида бегуноҳ одамлар ўлдирилиб, фуқаролар, давлат, жамоат ташкилотларига жуда кўп миқдорда моддий ва ўрнини қоплаб бўлмайдиган маънавий зарар етказилганлигини ҳисобга олади.

Судлов ҳайъати судланувчилар У.Махмутов, О.Абдулвохидов, У.Шукуровларга жазо тайинлашда Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 55-моддасида белгиланган енгиллаштирувчи ҳолатларни эътиборга олади.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъати Ўзбекистон Республикаси ЖПКнинг 283-285, 457, 460, 462-463, 465-468, 471-473 ва 410-моддасининг 3-қисмларига асосланиб,

ҲУКМ ҚИЛАДИ:

Тохир Абдухалилович Юлдашев ва Жумабой Ахмаджонович Ходжиевлар Ўзбекистон Республикаси ЖК 73-моддасининг 1-қисми, 88-моддасининг “в” банди, 111-моддасининг 2-қисми, 112-моддасининг “г” банди, 197-моддасининг 2-қисми (1959 йил таҳририда), 97-моддаси 2-қисмининг “а,г,д,и,-ж,о,м,п,р” бандлари, 154-моддаси, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 158-моддасининг 1-қисми, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 1-қисми, 244-1-моддаси 3-қисмининг “а,в” бандлари, 244-2-моддасининг 2-қисми, 246-моддасининг 1-қисми, 248-моддасининг 3-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59,51-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб ўлим жазоси тайинлансин.

Салай Мадаминов Ўзбекистон Республикаси ЖК 73-моддасининг 1-қисми, 129-моддасининг 3-қисми, 197-моддасининг 2-қисми (1959 йил таҳририда), 97-моддаси 2-қисмининг “а,г,д,ж,и,м,о,п,р” бандлари, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 158-моддасининг 1-қисми, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 1-қисми, 244-1-моддаси 3-қисмининг “а,в” бандлари, 244-2-моддасининг 2-қисми, 246-моддасининг 1-қисмлари билан айбли деб топилсин ва ЖКнинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 15 йил 6 ой муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияда ўташ белгилансин.

Муродулло Нуманович Казиев Ўзбекистон Республикаси ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “а,г,д,ж,и,м,о,п,р” бандлари, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 158-моддасининг 1-қисми, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 1-қисми, 244-1-моддаси 3-қисмининг “а,в” бандлари, 244-2-моддасининг 2-қисми, 248-моддасининг 3-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 20 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Улуғбек Махаммаджонович Бобаджонов Ўзбекистон Республикаси ЖК 97-моддаҚи 2-қисмининг “а,г,д,ж,и,м,о,п,р” бандлари, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 158-моддасининг 1-қисми, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 1-қисми, 248-моддасининг 3-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 20 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Хомиджон Рахманов Ўзбекистон Республикаси ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “а,г,д,-ж,и,м,о,п,р” бандлари, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 158-моддасининг 1-қисми, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 1-қисми, 248-моддасининг 3-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 19 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Шовкат Абдуллаевич Каримов Ўзбекистон Республикаси ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “а,г,д,ж,и,м,о,п,р” бандлари, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 158-моддасининг 1-қисми, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 1-қисми, 248-моддасининг 3-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 19 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Нажмиддин Камолдинович Джалолов Ўзбекистон Республикаси ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “а,г,д,ж,и,м,о,п,р” бандлари, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 158-моддасининг 1-қисми, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 1-қисми, 244-1-моддаси 3-қисмининг “а,в” бандлари, 244-2-моддасининг 2-қисми, 248-моддасининг 3-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 18 йил муддатга озодликдан махрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Юлдаш Эргашевич Умаров Ўзбекистон Республикаси ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “а,г-д,ж,и,м,о,п,р” бандлари, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 158-моддасининг 1-қисми, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 1-қисми, 244-2-моддасининг 2-қисми, 248-моддасининг 3-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 18 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Улуғбек Ёргешевич Махмутов Ўзбекистон Республикаси ЖК 97-моддаси 2-қисмининг “г,ж,и,м,о” бандлари, 155-моддаси 3-қисмининг “а,б” бандлари, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 159-моддасининг 4-қисми, 161-моддаси, 242-моддасининг 2-қисми, 244-2-моддасининг 2-қисми, 246-моддасининг 1-қисми, 247-моддаси 3-қисмининг “а,в” бандлари, 248-моддасининг 3-қисмлари билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 16 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Олимжон Абдухамидович Абдулвохидов Ўзбекистон Республикаси ЖК 25,155-моддасининг 1-қисми, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 159-моддасининг 4-қисми, 25,161-моддаси, 242-моддасининг 2-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 14 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Усмон Абдурахманович Шукуров Ўзбекистон Республикаси ЖК 25,155-моддасининг 1-қисми, 156-моддаси 2-қисмининг “а,д” бандлари, 159-моддасининг 4-қисми, 25,161-моддаси, 242-моддасининг 2-қисми билан айбли деб топилсин ва ЖК нинг 59-моддасига асосан мол-мулки мусодара қилиниб 12 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинсин. Жазони қаттиқ тартибли колонияларда ўташ белгилансин.

Судланувчи У.Махмутов, О.Абдулвохидов, У.Шукуровлар ҳукм нусхасини олган кундан бошлаб 10 кун муддат ичида, қолган судланувчилар ҳукм оммавий ахборот воситаларида эълон қилингандан сўнг 10 кун муддат ичида, жабрланувчилар, адвокатлар ва прокурор ҳукм эълон қилинган кундан бошлаб 10 кун муддат ичида Ўзбекистон Республикаси Олий суди Раёсатига кассация тартибида шикоят ва протест келтиришлари мумкин.

Ҳукмни ижро этиш Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги томонидан амалга оширилсин.

Ҳукмнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Прокуратурасига юклатилсин.

Ўлим жазоси тайинланган судланувчилар Ўзбекистон Республикаси Жиноят процессуал кодексининг 473- моддасига асосан авф сўраб илтимос қилиш ҳуқуқига эгадирлар.

Раислик этувчи:
Б.Ў.Жамолов
Олий суд судьялари:
Р. А. Акбаров, Х. Т. Мирзалиев.

● XXI аср спорти

Наманганни гуллар диёри, дейишади. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, сўнгги йилларда бу маскан халқаро миқёсдаги мусобақалар ўтказиладиган ўзига хос марказга ҳам айланди. Қитъа чемпионатлари, кўплаб нуфузли турнирларнинг мезбони айнан наманганликларда бўлаётгани фикримиз далили бўла олади.

Биргина «Универсиада-2000» тадбирини олинг. Унинг юксак савияда ташкил этилгани, энг муҳими, ёш авлод тарбиясидаги аҳамияти мамлакатимиздан ташқарида ҳам акс садо берган эди.

Ёдингизда бўлса, ўтган ҳафтада гуллар диёрида мини футбол бўйича йирик халқаро турнир ўтказилгани ҳақида хабар бергандик. Орадан ўн кун ўтмай, Наманган шаҳридаги жаҳон андозаларига тўлиқ жавоб берувчи «Паҳлавон» спорт мажмуи яна байрамона тус олди. Бу ерда Наманган вилояти ҳокимлиги ташаббуси билан республика Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, Кураш миллий федерацияси ҳамкорлигида Соғлом авлод йили дастури доирасида шоир ва мутафаккир Бобораҳим Машраб хотирасига бағишлаб ўзбек курашининг ҳар икки усули бўйича халқаро турнир ташкил этилди.

Полвонларнинг «Паҳлавон»даги беллашуви

Озод РАЖАБОВ,
«Халқ сўзи»нинг махсус мухбири

66, 81, 90 ва 90 килограммдан ортиқ вазндаги полвонлар беллашувига Бангладеш, Ҳиндистон, Грузия, Туркия, Арманистон ҳамда қўшни давлатлардан ҳам спортчилар ташриф буюришди.

Мусобақаларнинг биринчи куни саралаш баҳслари билан бошланди. Ўзларининг нималарга қодирлигини кўрсатган ёшлар асосий босқичга йўлланма олдилар. Айниқса, улар орасида арманистонлик Артур Даниляннинг ўзбек кураши сирларини пухта эгаллагани бу ерга йиғилган минглаб томошабинларнинг олқишига сазовор бўлди. Аслида бу шунчаки олқиш эмас, балки кўксимизда жўш ураётган ғururнинг бошқача кўринишидир. Тўғри-да, Бангладеш, Ҳиндистон, Туркия ёки Кавказ халқларининг миллий кураш тури йўқ дейсизми? Албатта, бор. Лекин улар бугун ўзбекнинг яктагини, тўнини кийиб, ўзбекча курашмоқдалар. Бундан ҳар қанча ғурурлансак арзийди.

Артур Данилян ёш бўлсада, спортнинг эркин кураш тури бўйича халқаро миқёсда танилиб улгурган полвон. У сўнгги йилларда ўзбек курашига меҳр қўйди. Биз бунинг боисини Артурнинг ўзидан сўрадик.

— Спортнинг қайси турида ғирромлик бўлмаса, ҳалоллик устун турса, қолаверса, иштирокчининг жароҳат олиш хавфи имкон қадар кам бўлса, шу соҳага қизиқиш ўз-ўзидан кучаяверади, — дейди у. — Мен ўзбек курашидаги айнан мана шу жиҳатларни юксак қадрлайман.

Гиламда икки полвон олишаяпти. Бир-бирининг белидан маҳкам тутган. Ана, кўк яктакдагиси рақибини даст кўтариб ерга урди. Мухлислар ҳайқириғидан тўрт томон ларзага келди, гўё. Ҳакам қўлини кўтариб, «ҳалол» деди. Гулдурос қарсаклар янгради, такроран. Энди бу олқишлар ҳакам учун эканлигини сезиш қийин эмасди. Зеро, гиламдаги бангладешлик ҳакам «ёнбош», «чала», «ҳалол» каби ўзбекона сўзларни шундай чиройли талаффуз қилдики, бундан ҳамма завққа тўлди.

— Бу кичкинагина йигит курашга қандай аралашиб қолди, десам, ўзбек эмас экан-а, у, — дейди ёнимда ўтирган нуроний отахон.

— Бангладешдан у, бобо.

— Болам, шу Мустақиллик деганининг қадрига етинглар, хўпми? Ҳозир, мана, чет элликларнинг ўзбекча курашганидан завқланиб ўтирибсизлар. Лекин бир пайтлар кураш тушганлар бошқача дакки эшитарди. Шуни ҳеч қачон эсдан чиқарманглар.

Ушбу турнирнинг олдинги мусобақалардан фарқли жиҳатини алоҳида таъкидлаш жоиз. У ҳам бўлса, илк бор курашимизнинг ҳар икки усули бўйича бир вақтнинг ўзида беллашув ташкил этилди.

— Эт билан тирноқни бирбиридан ажратиб бўлмаслиги ҳаммага маълум. Курашимизнинг икки усули ҳам шундай бир гап, — дейди Наманган вилояти спорт қўмитаси раиси Шокиржон Қорабоев. — Шунинг учун ҳам биз эт билан тирноқни бирбиридан ажратмасликка қарор қилдик. Ва бу кутганимиздан-да яхши натижа берди.

Элимизда азалдан шундай: қаерда тўртта полвон тўпланса, дарров давра олиниб, кураш бошланади. Ким кучли бўлса, бирин-кетин рақибларининг курагини ерга теккизаверади. Муҳташам «Паҳлавон» спорт мажмуи марказига ёзилган икки гиламдаги бел олишлар ҳам худди шундай кечди.

Белбоғли кураш бўйича 66 килограмм вазн тоифасидаги финал баҳсида наманганлик Аюбхон Камолов ва пойтахтдан Зариф Бозоров гиламга чиқишди. Тенг курашлар остида ўтган беллашувда мезбон полвоннинг қўли баланд келди. Ва 100 минг сўм пул мукофоти билан тақдирланди. Шунингдек, ўз вазн тоифаларида ғолиб бўлган У. Маматов (81 кг., Фарғона), Ш. Мирзаев (90 кг., Тошкент ш.), Ш. Омонуллаев (+ 90 кг., Андижон)лар ҳам 100 минг сўм ва қимматбаҳо эсдалик совғалари билан сийланишди.

Ўзбек кураши усталарининг баҳси ҳам ўзига хос жозиба касб этди. 81 килограмм вазн тоифасидаги ҳал қилувчи беллашувда арманистонлик А. Данилян ҳамда Тошкент шаҳридан Ш. Тўраевлар рўбарў келишди. Пойтахтлик вакилимиз меҳмон полвоннинг курагини ерга теккизгунча анча тер тўкишига тўғри келди. Ва мукофот тариқасида белгиланган 100 минг сўмнинг эгаси бўлди. 90 килограмм вазн тоифасида қашқадарёлик Исоқ Аҳмедовнинг қўли баланд келган бўлса, оғир вазнли полвонлар ичида Абдулла Тангриев (Сурхондарё)га тенг келадигани топилмади.

Мухлислар мусобақанинг иккинчи кунини орзиқиб кутишарди. Зеро, энди навбат мутлақ вазндаги беллашувларга келганди. Бош полвонликка даъвогарлар галмагал гиламга чиқа бошлашди. Ўзбек кураши бўйича барча рақибларини мағлуб қилган икки баҳодир — Ботир Хўжаев ва Абдулла Тангриевлар ҳал қилувчи баҳсда юзма-юз келдилар. «Ҳа, полвон, бўш келма, белидан ол», деган ҳайқириқлар янгради. Ботир чил қўйса, Абдулла чап берди... Хуллас, учрашув вақти тугагунча ҳеч қайси полвоннинг кураги ерга тегмади. Ҳакамлар фаол ҳаракатга қараб, ғалабани Абдулла Тангриевга беришди.

Белбоғли кураш бўйича мутлақ вазнда наманганлик Шуҳрат Бозоровнинг энг кучли полвон эканини баҳслар натижаси кўрсатди. Ғолиблар 250 минг сўм пул мукофоти билан тақдирланишди.

Аввал ўтказилган шу сингари беллашувларда ҳакамларга кўплаб эътирозлар билдириларди. Бу сафар шундай ҳолатни деярли кўрмадик.

— Бу ҳакамларимизнинг тажрибаси ошиб бораётганидан далолат, — дейди ҳайъат аъзоси Рустам Исоқов. — Хатога йўл қўйган ҳакам қаттиқ жазоланади. Шунинг учун ҳам эндиликда улар ҳар бир мусобақага жиддий тайёргарлик кўришаяпти.

Беллашувлар давомида яна бир ҳолат кузатилди. Ўзбек кураши бўйича ҳал қилувчи беллашувларга фақат бир киши — Баҳодир Бекчанов ҳакамлик қилди. Бунинг боисини билиш учун Кураш миллий федерацияси вице-президенти Талъат Усмоновга мурожаат қилдик.

— Биласизми, бу даражадаги нуфузли мусобақада ҳакам йўл қўйган кичкинагина хато ҳам ёмон оқибатга олиб келиши мумкин, — дейди у. — Шунинг учун ҳам биз бу масъулиятли вазифани халқаро тоифадаги ҳакам, республикада хизмат кўрсатган мураббий Баҳодир акага топширдик. У киши бизнинг ҳамда мухлисларнинг ишончини оқлади, деб ўйлайман.

Индаллосини айтганда, Намангандаги халқаро турнир зўр ўтди. Ташкилотчиларнинг таъкидига кўра у эндиликда анъанавий бўлиб қолади.

Турғунбек МАҲКАМОВ
олган суратлар.

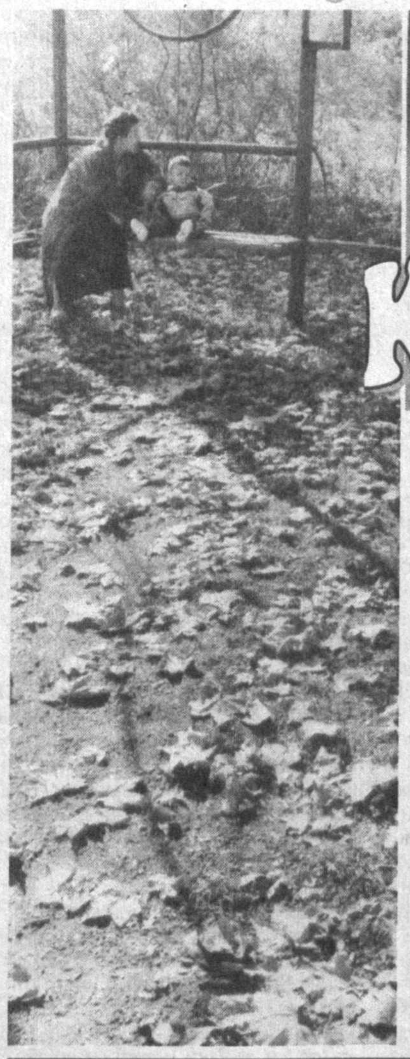

Кузги боғ...

Пойимда — сарғайган япроқлар,
жон узиб,
ҳам тўзиб ётадир.
Гўёки
рўёбсиз тилаклар,
Заминга дардини айтадир.
Тонг маҳал
бир кампир супуриб,
Гулханга ташлайди
хазонни.
У билмас,
япроқлар
Бир УМР
яшил деб ўйларди
ЖАҲОННИ!

Фармон ТОШЕВ.

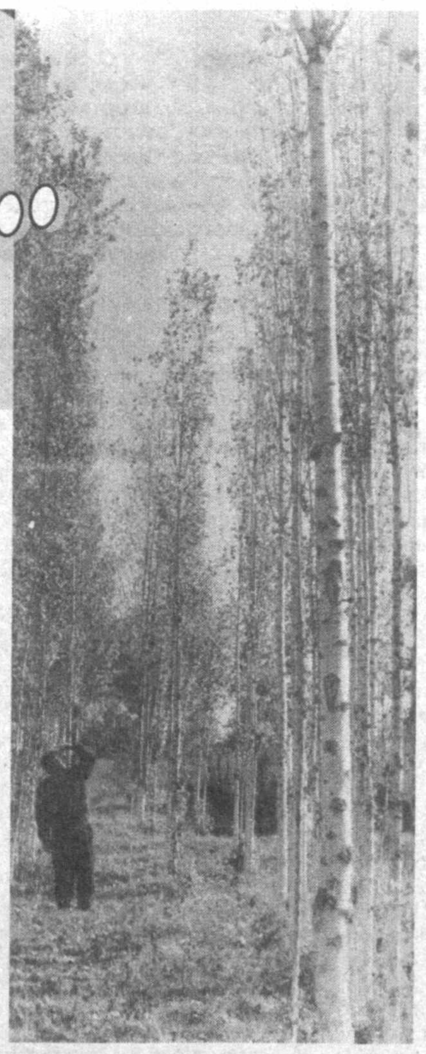

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ
сурат-лавҳалари.

ЭЪЛОН!

2000 йил 24 ноябр — соат 10.00 да

№ 956 "Тошкент-Урганч",
№ 776 "Термиз-Қарши",
№ 881 "Тошкент-Жума",
№ 847 "Тошкент-Нурота",
№ 943 "Тошкент-Нуробод",
№ 879 "Тошкент-Хатирчи",
№ 988 "Тошкент-Термиз",
№ 939 "Тошкент-Ургут",
№ 894 "Тошкент-Жўш",

шаҳарлараро-вилоятлараро автобус йўналишларида ишлаш ҳуқуқини олиш учун

ОЧИҚ ТЕНДЕР ЎТКАЗИЛАДИ

Очиқ тендерда мулкчилик шаклидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида белгиланган тартибда рўйхатга олинган, солиқ органлари ҳисобида турувчи ва шаҳарлараро-вилоятлараро йўловчи ташиш автомобиль транспортида ташишни амалга ошириш ҳуқуқи учун лицензияси бўлган хўжалик юритувчи субъектлар иштирок этиши мумкин.

Тендер ташкилотчиси — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 29 июлдаги 368-сонли қарори билан тузилган шаҳарлараро-вилоятлараро ва халқаро йўналишларни жойлаштириш учун очиқ тендерлар ўтказишни ташкил этиш масалалари бўйича **идоралараро комиссия.**

Комиссия манзили: Тошкент ш., «Анҳор бўйи» кўчаси, 4-уй.

Очиқ тендерда иштирок этишни хоҳловчилар **идоралараро комиссияга** тендер ҳужжатлари пакетини олиш учун 2000 йил 17 декабр 17.00 дан кечикмай талабнома беришлари лозим.

Идоралараро комиссия тендер таклифларини ***2000 йил 21 декабр соат 17.00 гача*** қабул қилади.

ТЕНДЕР ўтказиш манзили: Тошкент ш., «Анҳор бўйи» кўчаси, 4-уй, Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги мажлислар зали.

Маълумот учун телефонлар: 41-14-86, 41-14-19.

3514

«ЎЗБЕК ИПАГИ» УЮШМАСИ

Uzbek Ipagi 2000

БАРЧА МАНФААТДОР ТАШКИЛОТЛАРНИ

«ЎЗБЕК ИПАГИ» УЮШМАСИ КОРХОНАЛАРИ ТОМОНИДАН ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ИПАК МАҲСУЛОТЛАРИНИНГ

2001 ЙИЛ УЧУН УЛГУРЖИ САВДОСИ РЕСПУБЛИКА КЎРГАЗМАСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ.

КЎРГАЗМАДАГИ САВДОГА УЮШМА КОРХОНАЛАРИ ТОМОНИДАН ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ЖАМИ 9 МЛРД. СЎМЛИК МАҲСУЛОТЛАР ҚЎЙИЛАДИ.

КЎРГАЗМА 2000 ЙИЛ 20 НОЯБРДАН 23 НОЯБРГАЧА «ЎЗКЎРГАЗМАСАВДО» АЖ БИНОСИДА ЎТКАЗИЛАДИ.

Манзил: Тошкент ш., Беруний к., 41 (собиқ «Алпомиш» спорт саройи)

3494

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси комиссия аъзоси Мариника Маратовна Бабаназаровага онаси

Вероника Валентиновна НУРМУҲАМЕДОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси жамоаси Тошкент шаҳар Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси Юсуф Ражабовга акаси

Аҳмаджон РАЖАБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Энергетика ва электрлаштириш вазирлиги жамоаси Тошкент ГЭСлар тизимининг бош муҳандиси Карим Авазовга отаси

Жалил ота АВАЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги жамоаси вазирлик Халқаро алоқалар етакчи бўлими бошлиғи С.Саидназирхоновга отаси

САИДАҲМАТ отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат тест маркази ҳамда Кадрлар тайёрлаш сифатини назорат қилиш, педагог кадрлар ва таълим муассасалари аттестацияси бошқармаси раҳбарияти ва жамоаси шу бошқарманинг бошлиғи вазифасини бажарувчи Ҳасан Эшматовга укаси

Тоҳиржон ЭШМАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ясемин» супермаркети

(«Фарғона» (Рисовой) бозори)

ишга қабул қилади.

Менежер,
гўшт, сут маҳсулотлари сотувчилари,
кассирлар,
шоферлар ва
ёрдамчи ишчилар.

Давлат тили муомаласи мақсадли.

МАНЗИЛ:
«Фарғона» (Рисовой) бозори.
«Ясемин» супермаркети.

1 декабргача ҳар куни соат 9 дан 12.00 гача мурожаат этилади.

3510

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ.

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 133-78-92;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 1015, 17797 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II компьютерида терилди ҳамда оператор Ж. ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — И. ЎТБОСАРОВ.
Навбатчи — О. РАЖАБОВ.
Мусаҳҳиҳ — А. ЭШҚУЛОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди —
1 2 3 4 5 6